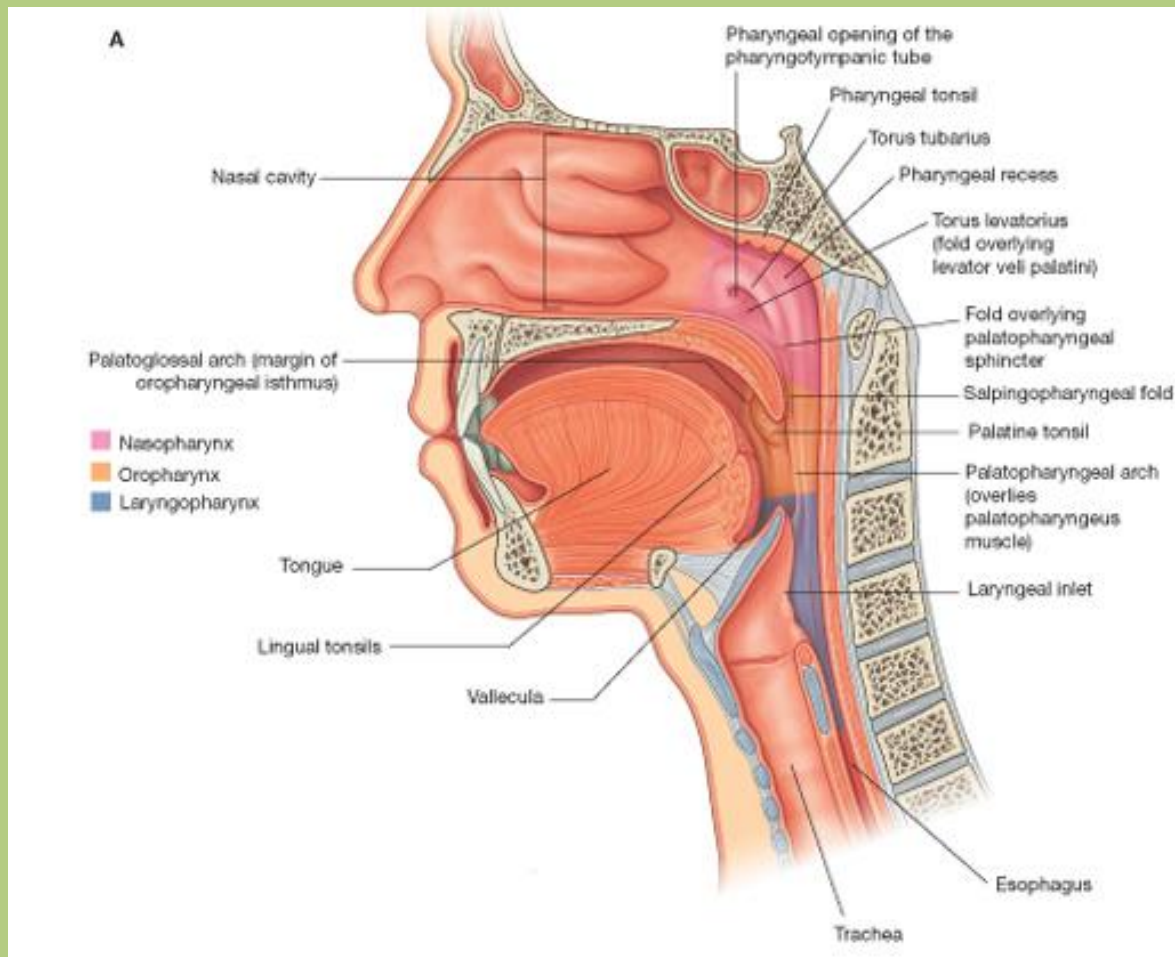

Szájüreg. A nyelv és a nyálmirigyek anatómiája, szövettana

Dr. Katz Sándor Ph.D.

Cavum oris

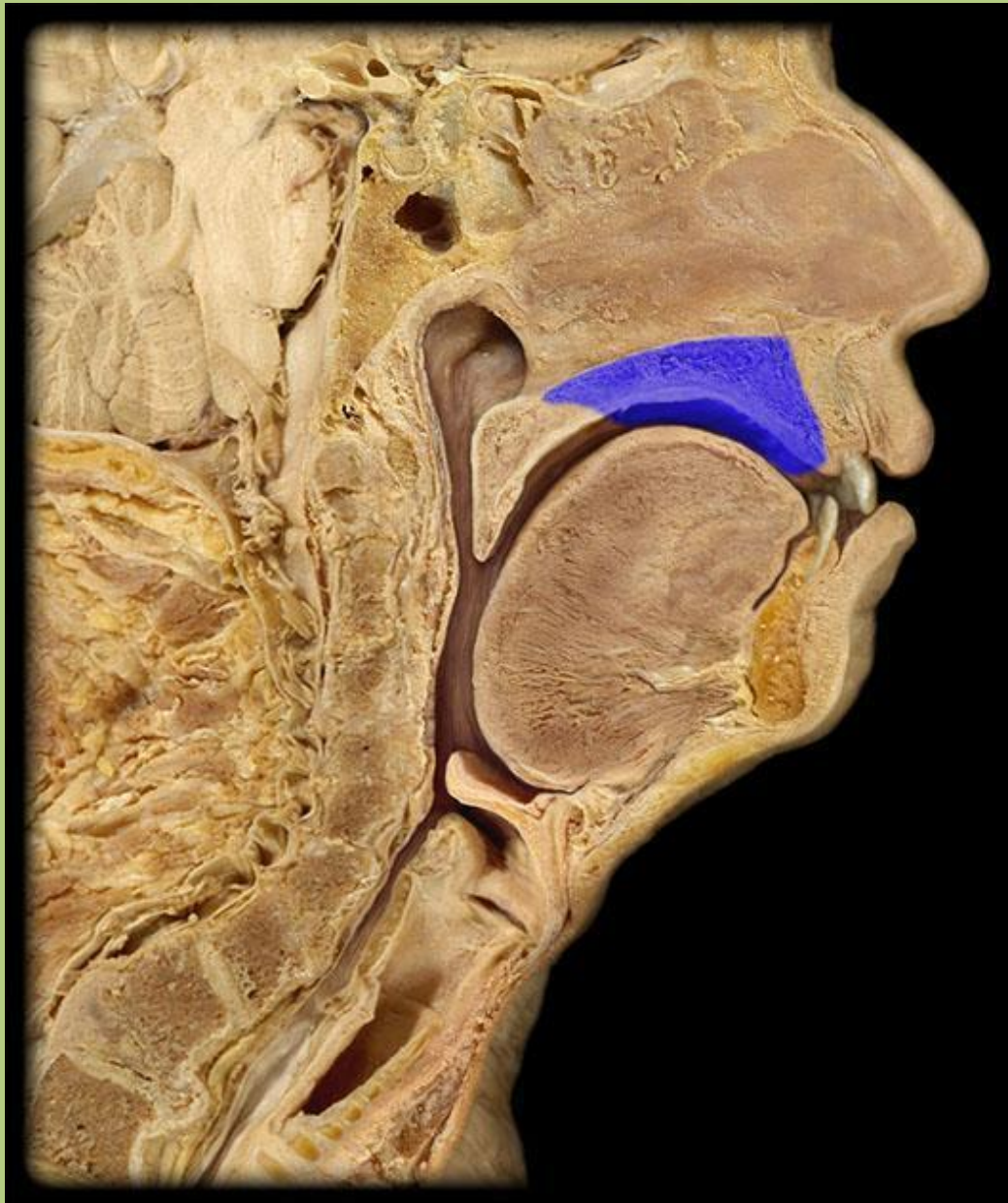
Határai:

- Anterior fal: ajkak
- Superior fal: palatum durum, palatum molle
- Inferior fal: m. mylohyoideus
- Lateral fal: pofa (m. buccinator)

Részei:

- vestibulum oris
- cavum oris proprium
- isthmus faucium

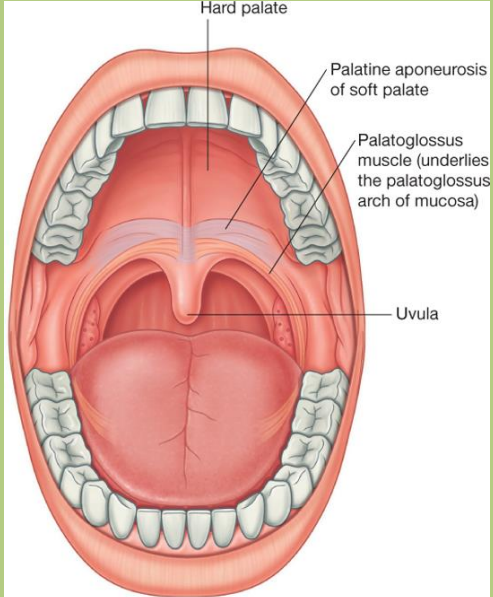
Vestibulum oris et cavum oris proprium

palatum molle

palatum durum

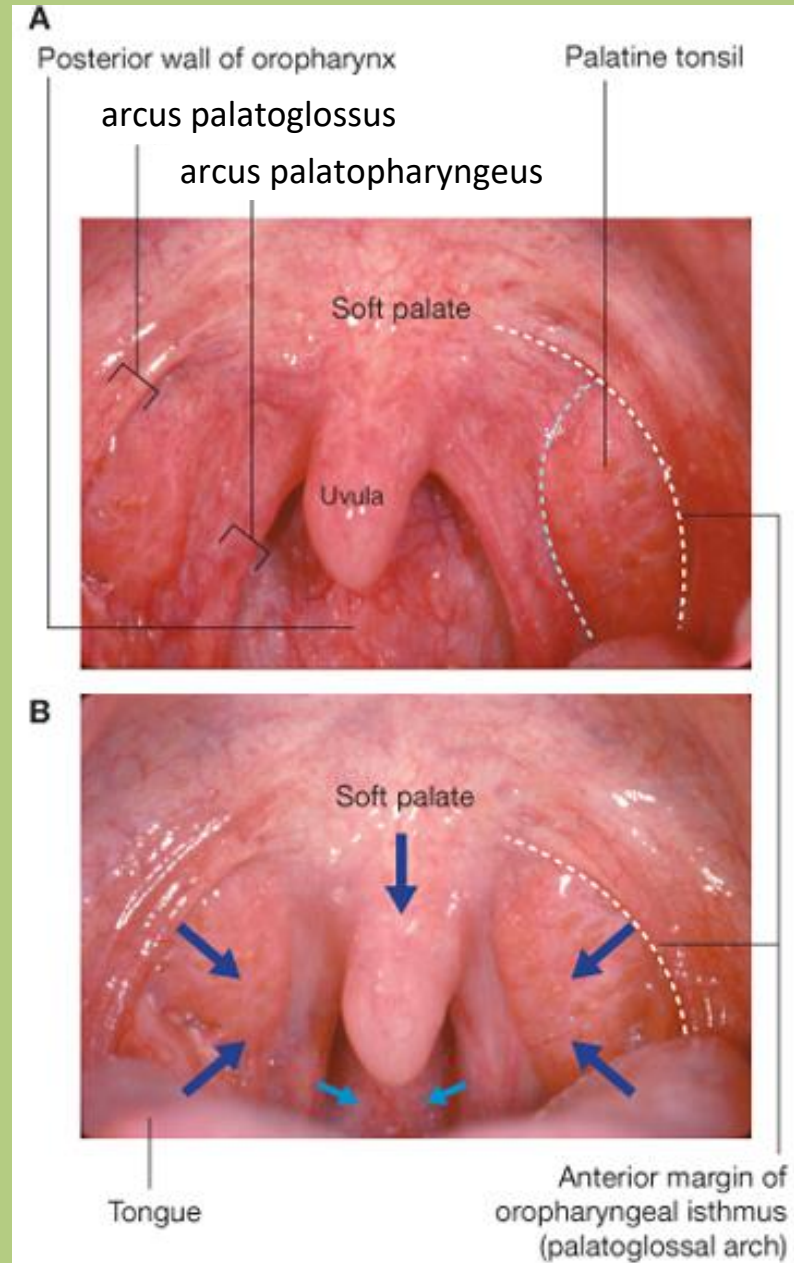
Isthmus faucium

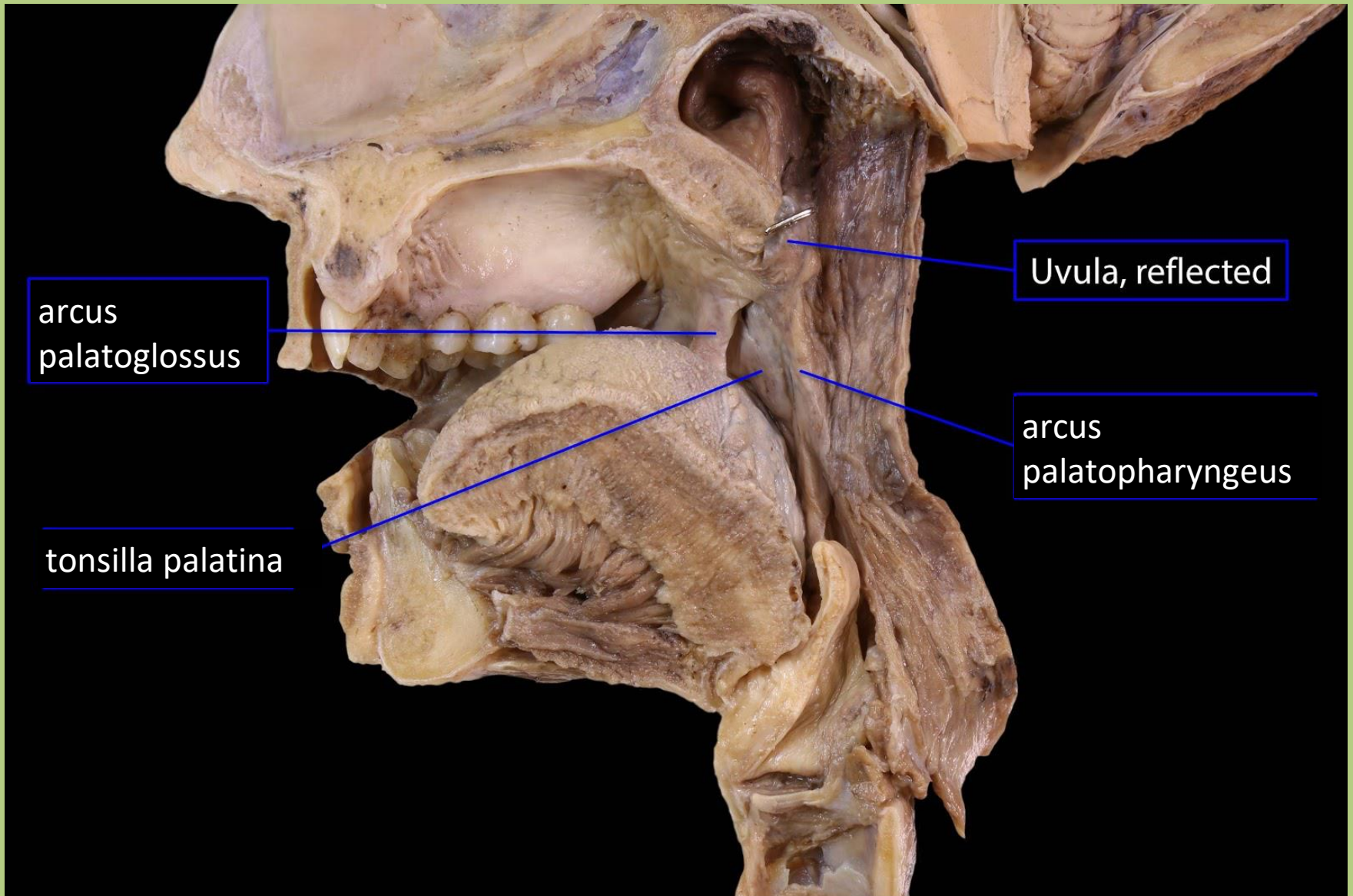
Drake: Gray's Anatomy for Students, 2nd Edition.
Copyright © 2009 by Churchill Livingstone, an imprint of Elsevier, Inc. All rights reserved.

tonsilla palatina

Isthmus of fauces

arcus
palatoglossus

Uvula, reflected

tonsilla palatina

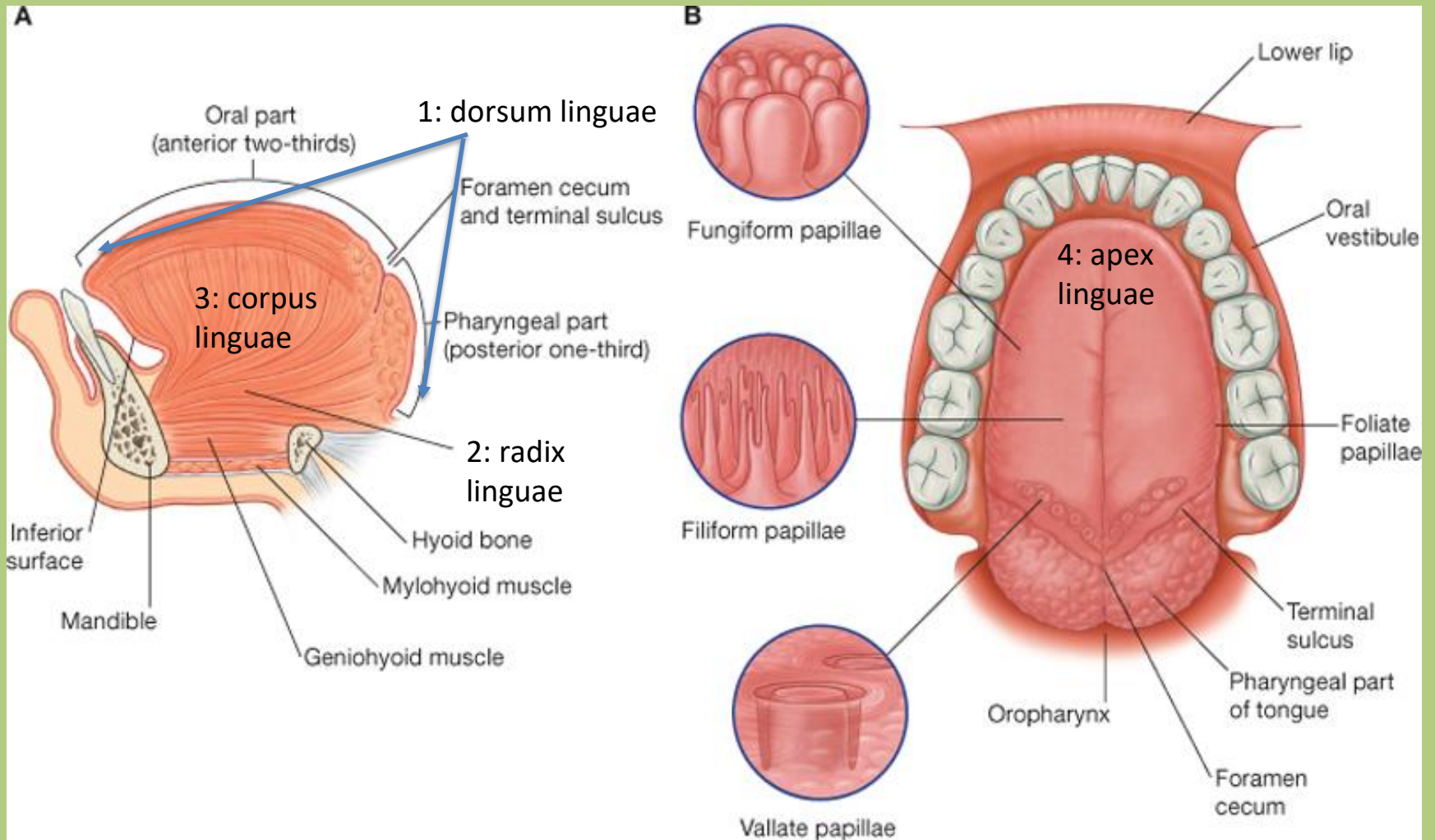
arcus
palatopharyngeus

Hemisected head, medial

BlueLink

© B. Kathleen Alsup & Glenn M. Fox

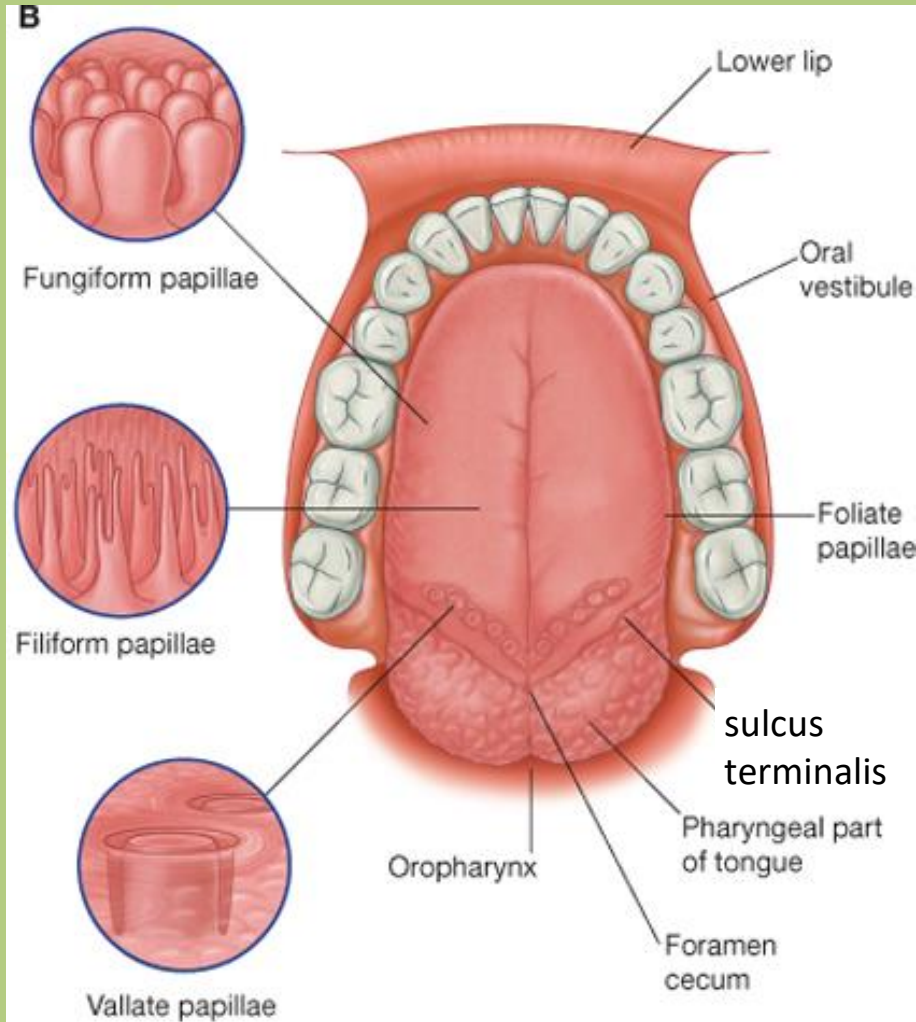
Lingua

Drake: Gray's Anatomy for Students, 2nd Edition.

Copyright © 2009 by Churchill Livingstone, an imprint of Elsevier, Inc. All rights reserved.

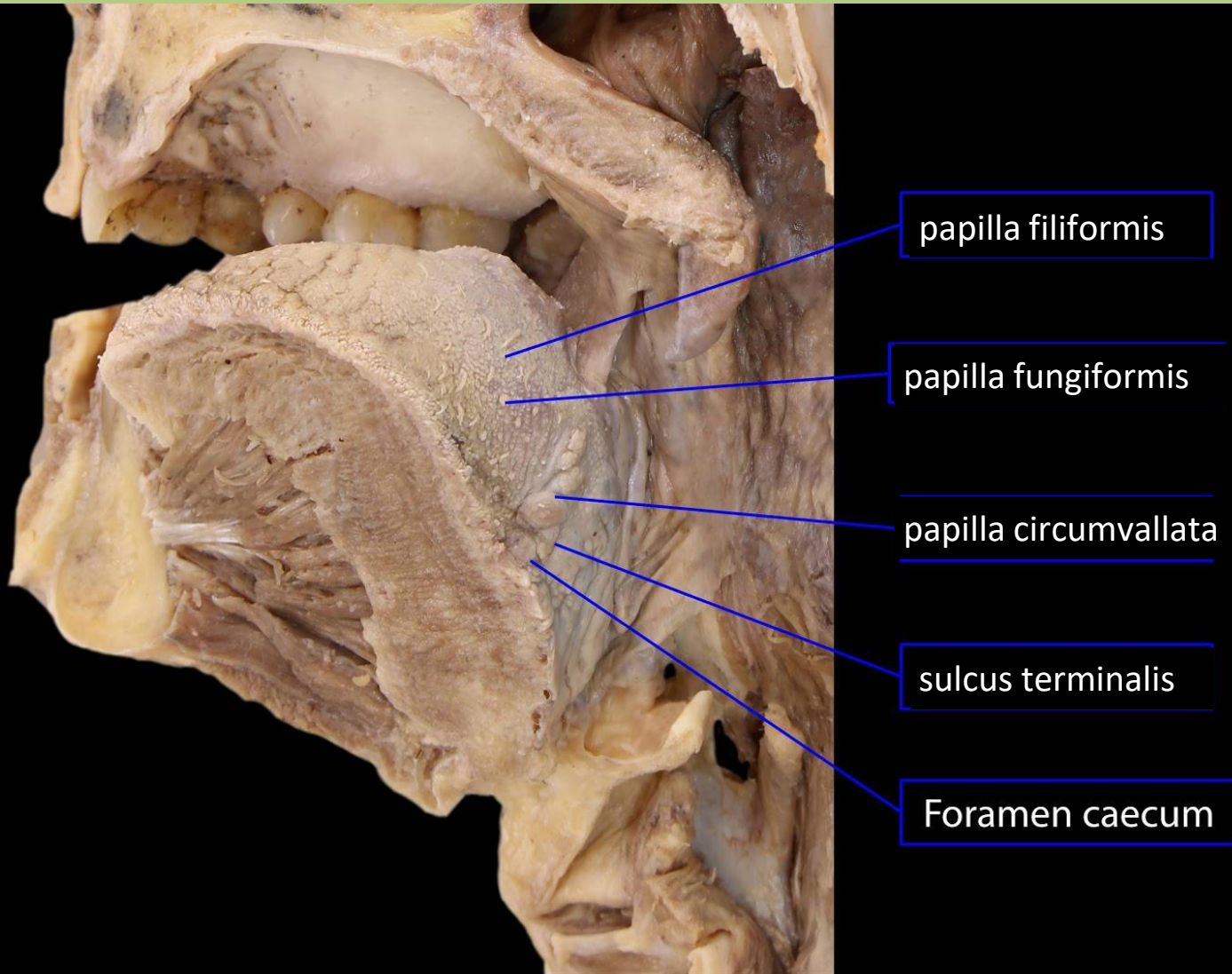
Lingua

Foramen cecum:

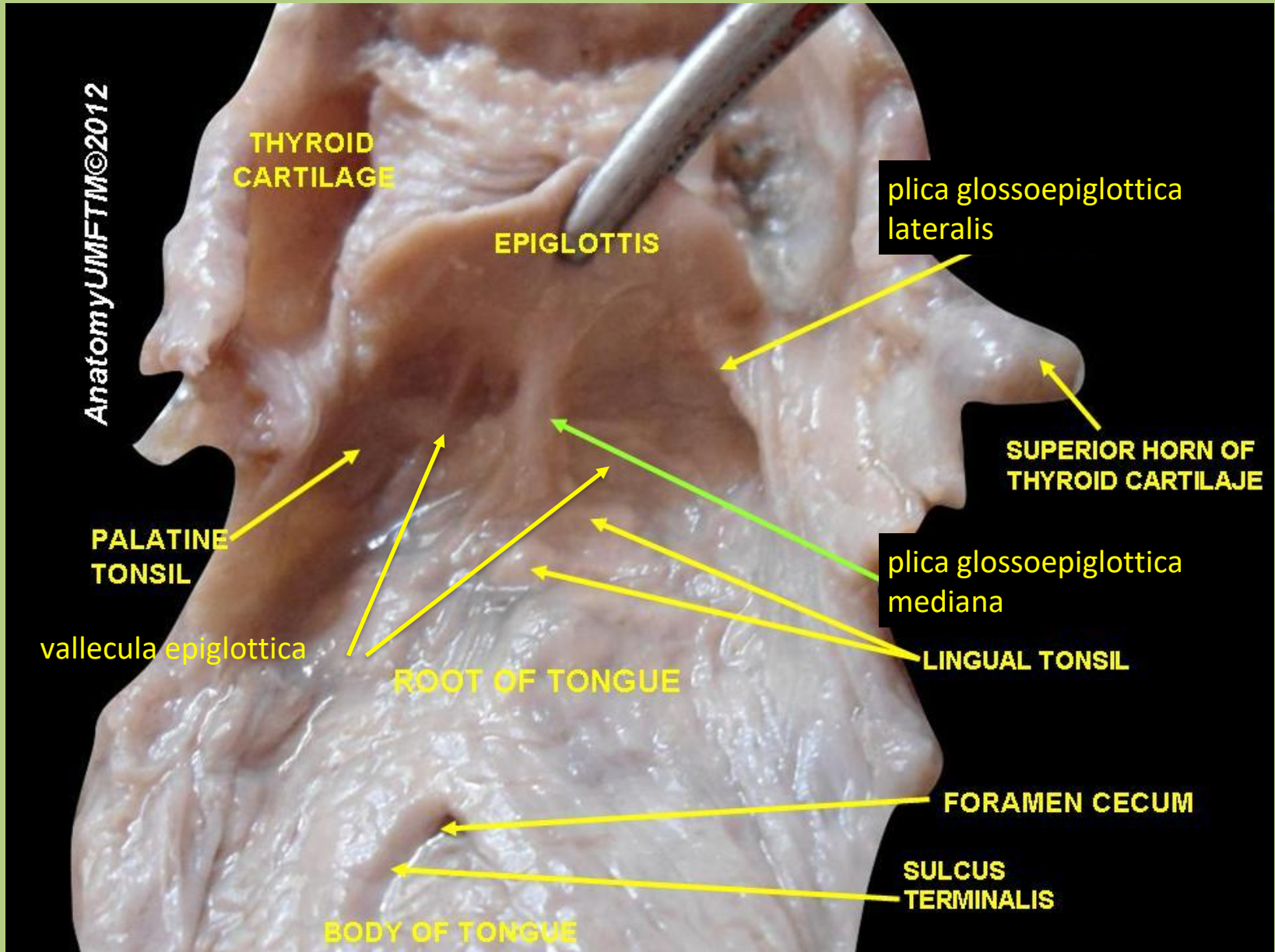
Embriológiai maradványa a **ductus thyroglossus**nak (pajzsmirigy nyak területére való leszállásához).

Lingua

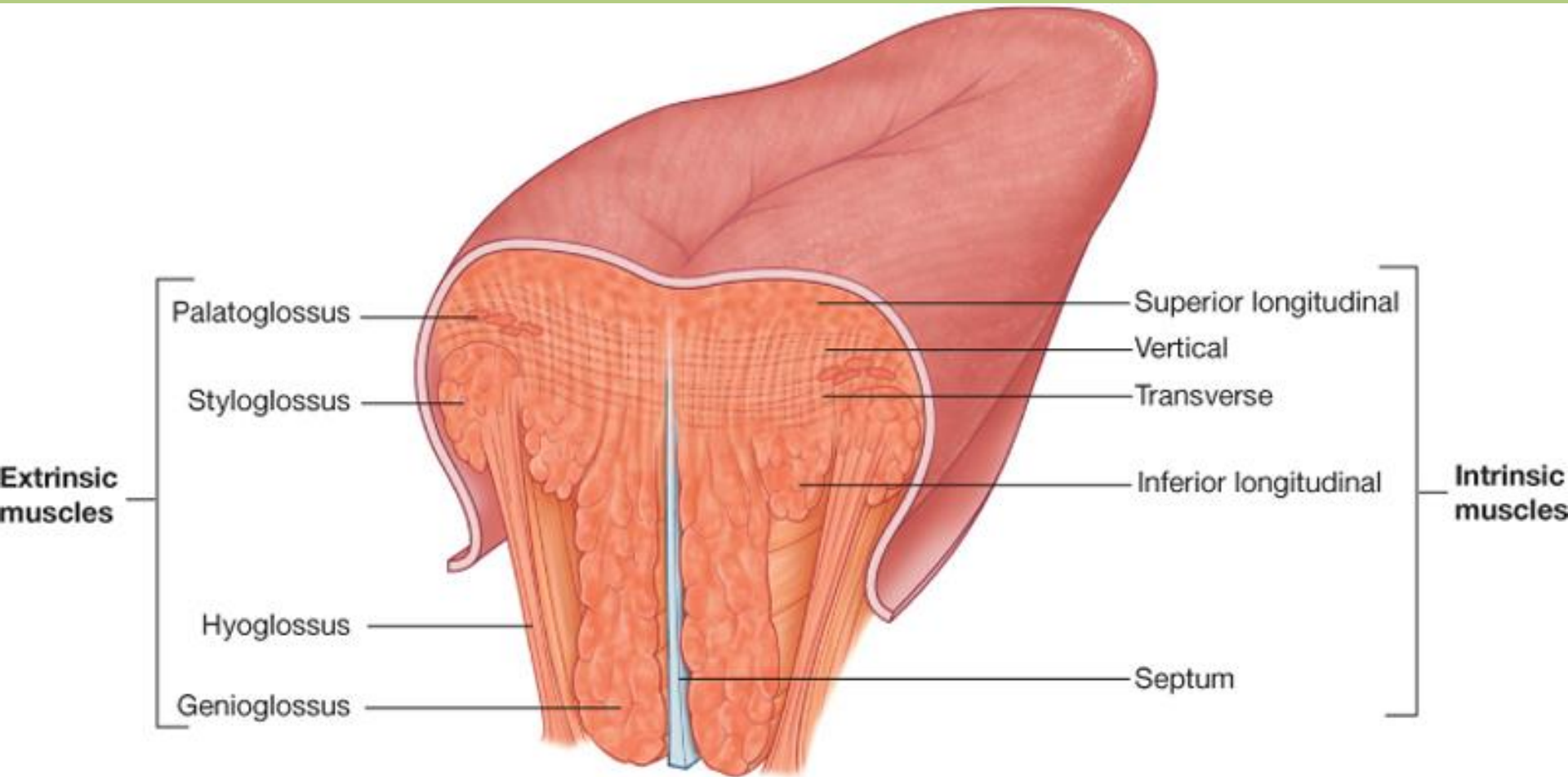

External tongue, posteromedial

Lingua

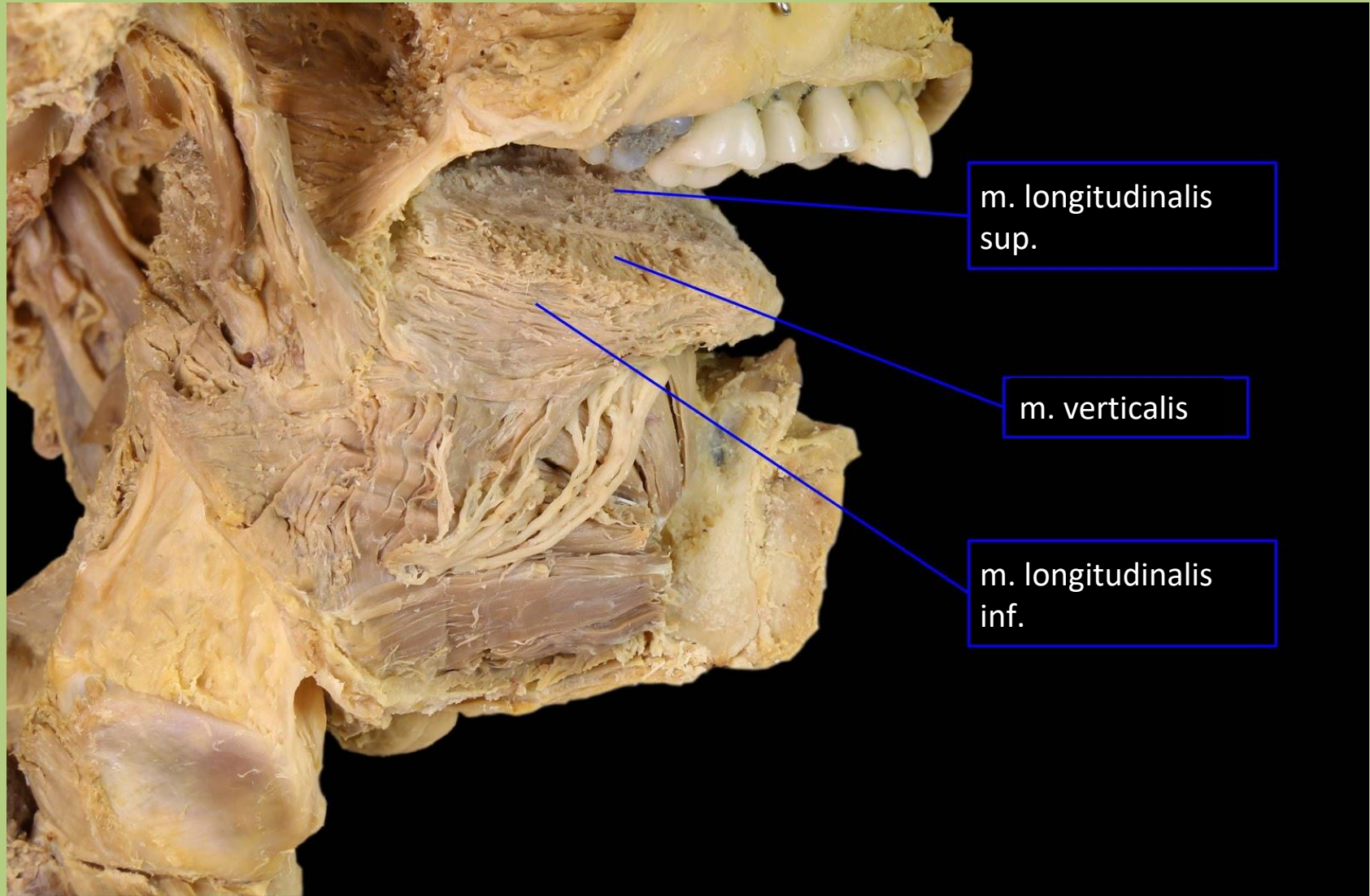

Lingua - izmok (zsigeri harántcsíkolt)

Drake: Gray's Anatomy for Students, 2nd Edition.
Copyright © 2009 by Churchill Livingstone, an imprint of Elsevier, Inc. All rights reserved.

Lingua - izmok

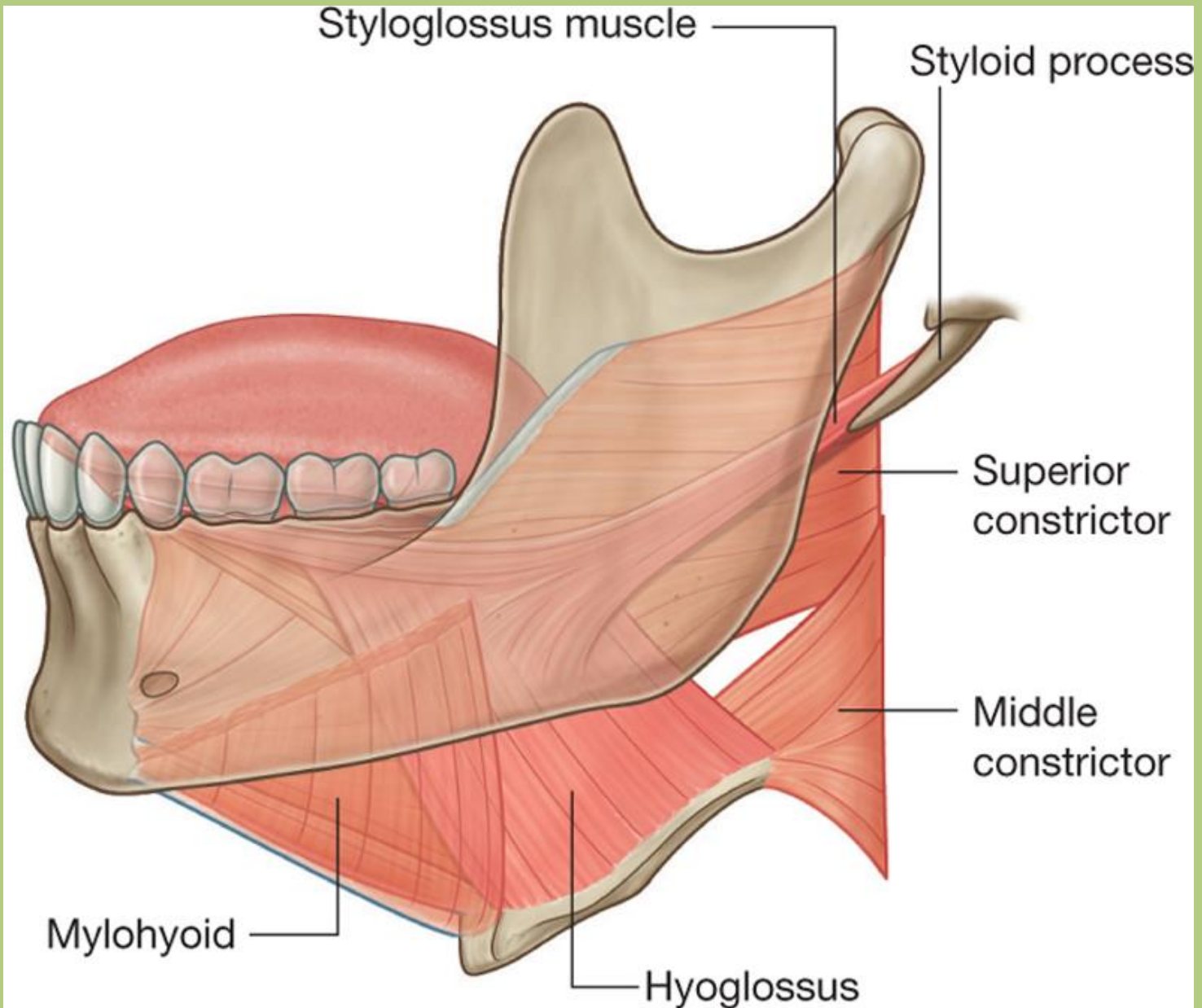

m. longitudinalis
sup.

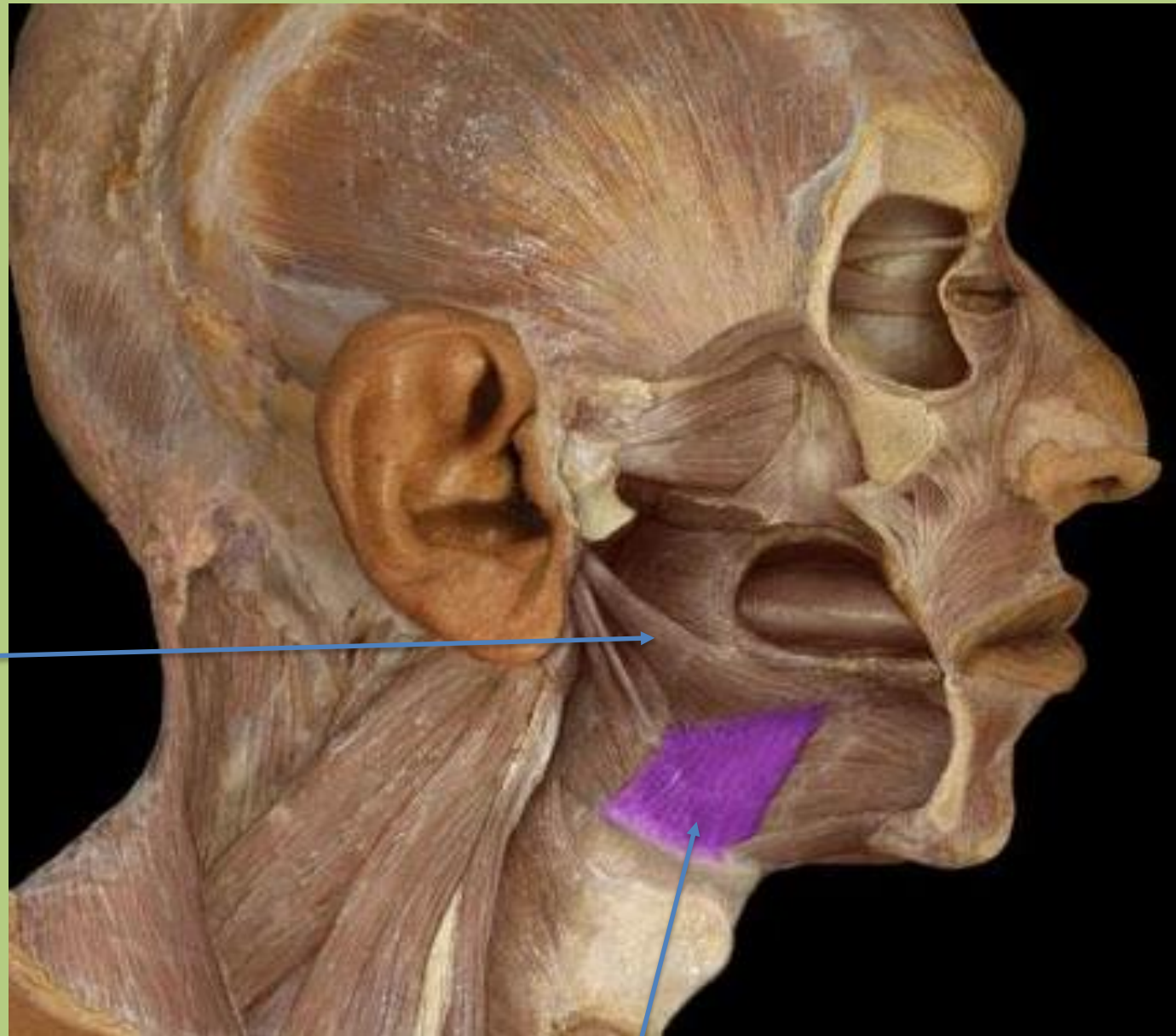
m. verticalis

m. longitudinalis
inf.

Lingua - izmok

Lingua - izmok

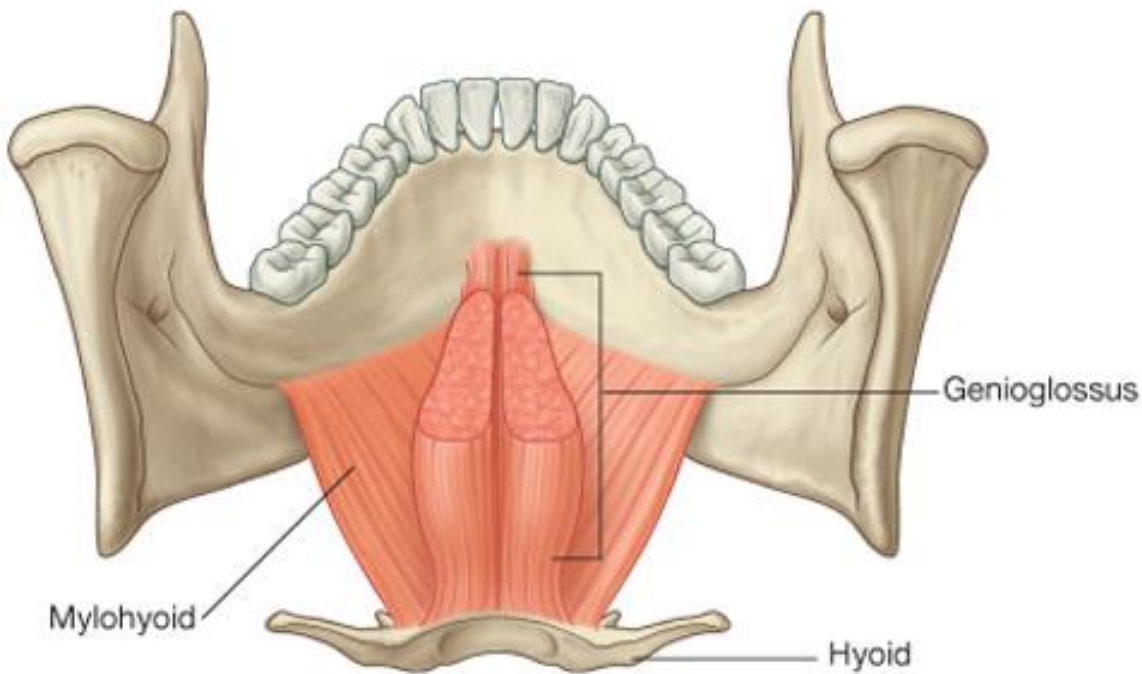

m. styloglossus

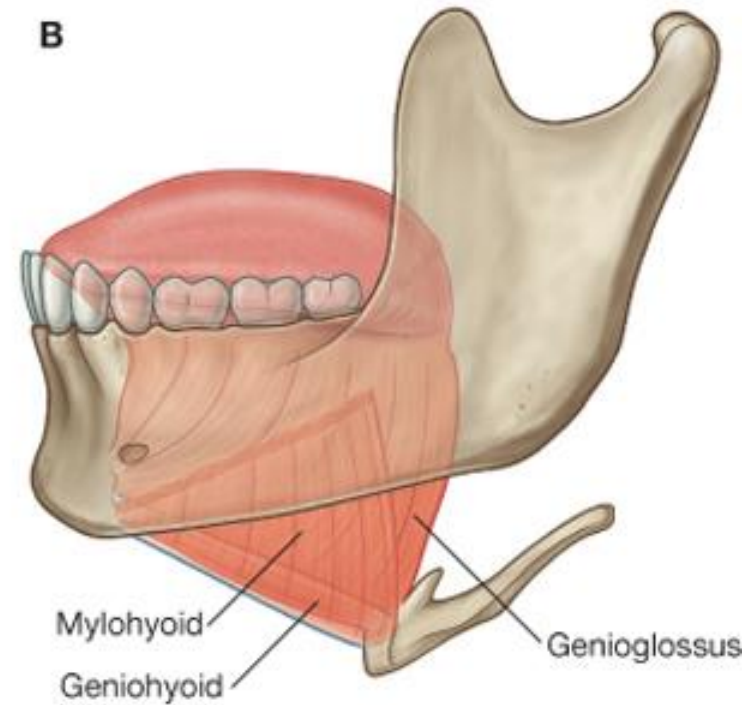
m. hyoglossus

Lingua - izmok

A

B

Drake: Gray's Anatomy for Students, 2nd Edition.

Copyright © 2009 by Churchill Livingstone, an imprint of Elsevier, Inc. All rights reserved.

Lingua - izmok

Intrinsic mm. of tongue

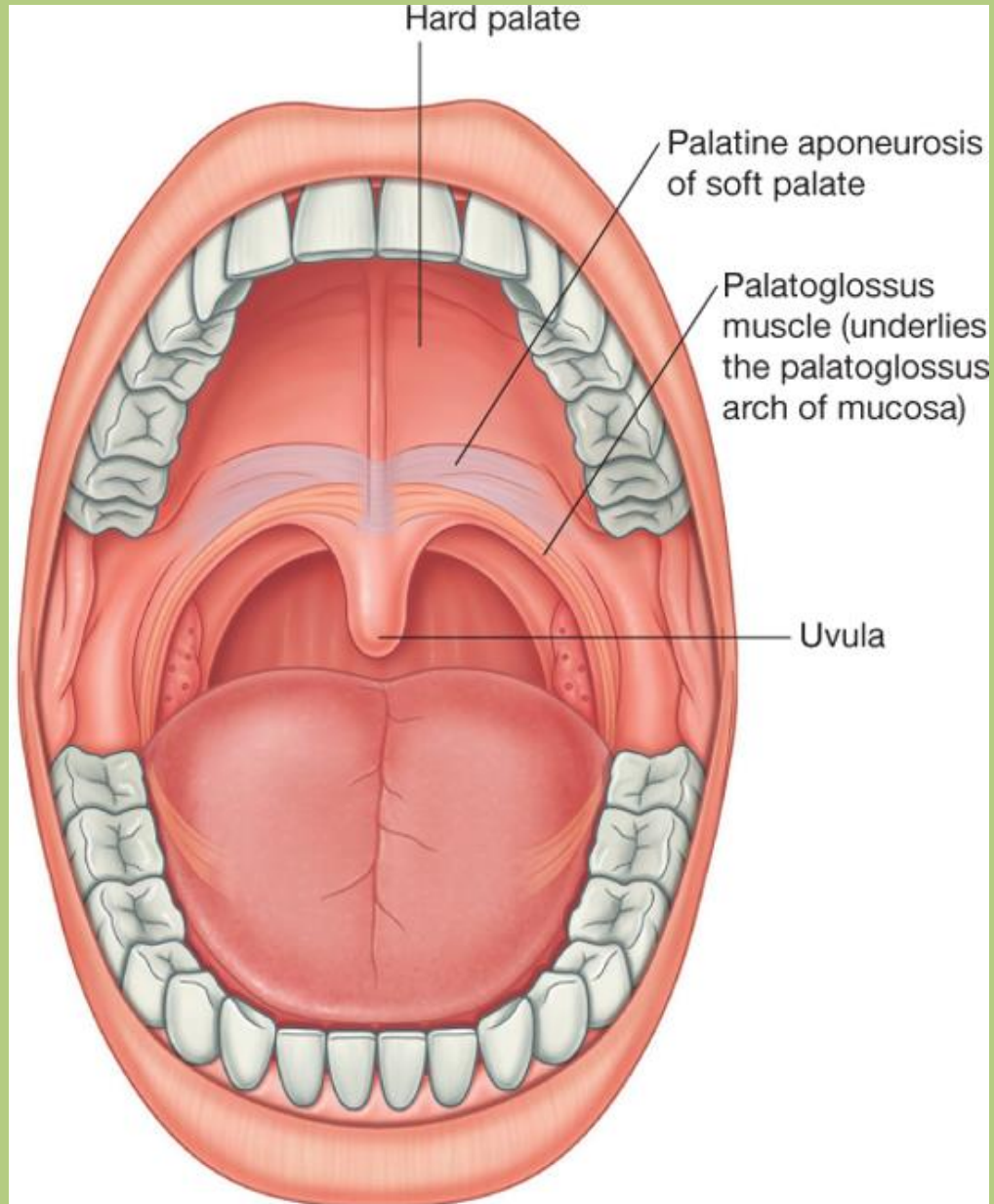
m. genioglossus

m. geniohyoideus

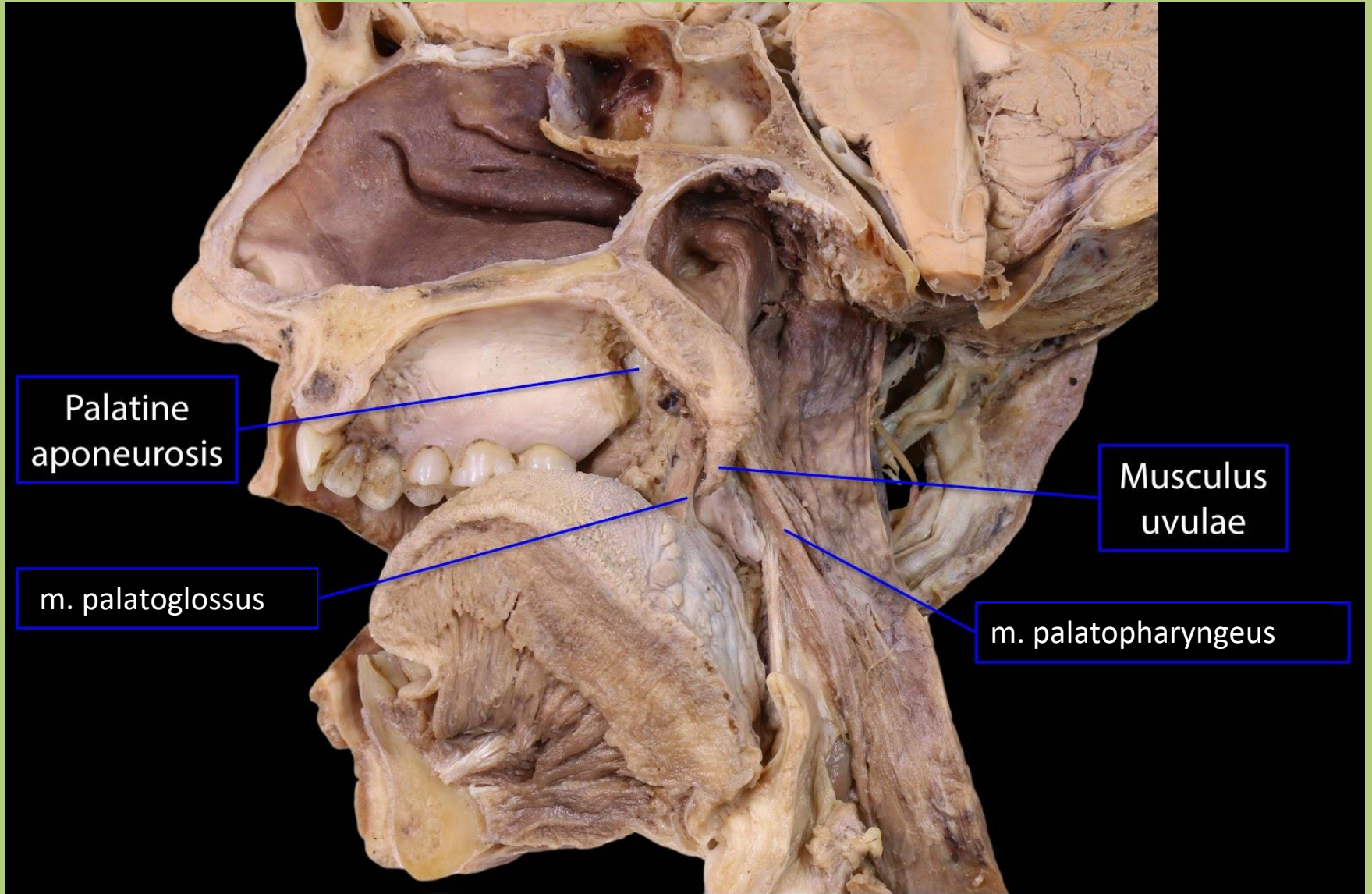
m. mylohyoideus

m. digastricus, venter anterior

Lingua - izmok

Lingua - izmok

Hemisected head, medial

Lingua - motoros beidegzés

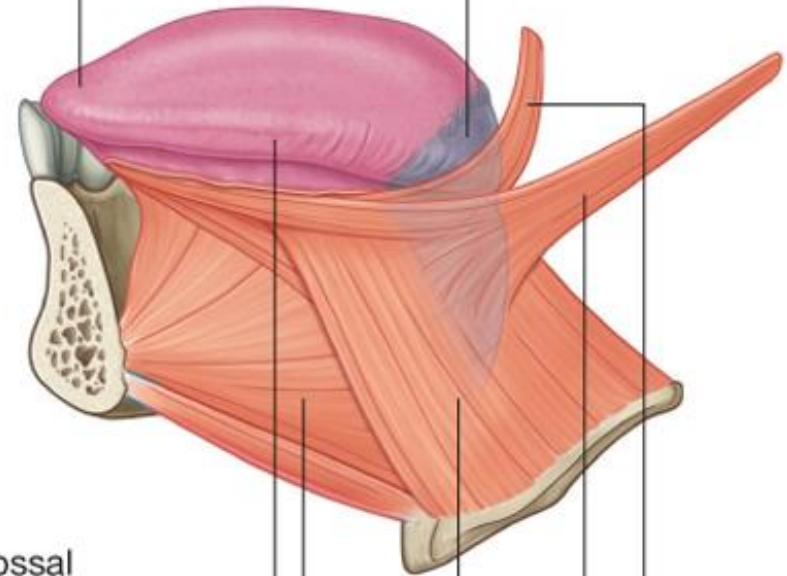
Sensory

Anterior two-thirds (oral)

- general sensation
mandibular nerve [V₃]
via lingual nerve
- special sensation (taste)
facial nerve [VII] via
chorda tympani

Posterior one-third (pharyngeal)

- general and special
(taste) sensation via
glossopharyngeal nerve [IX]

Motor

Hypoglossal
nerve [XII]

Intrinsic muscle

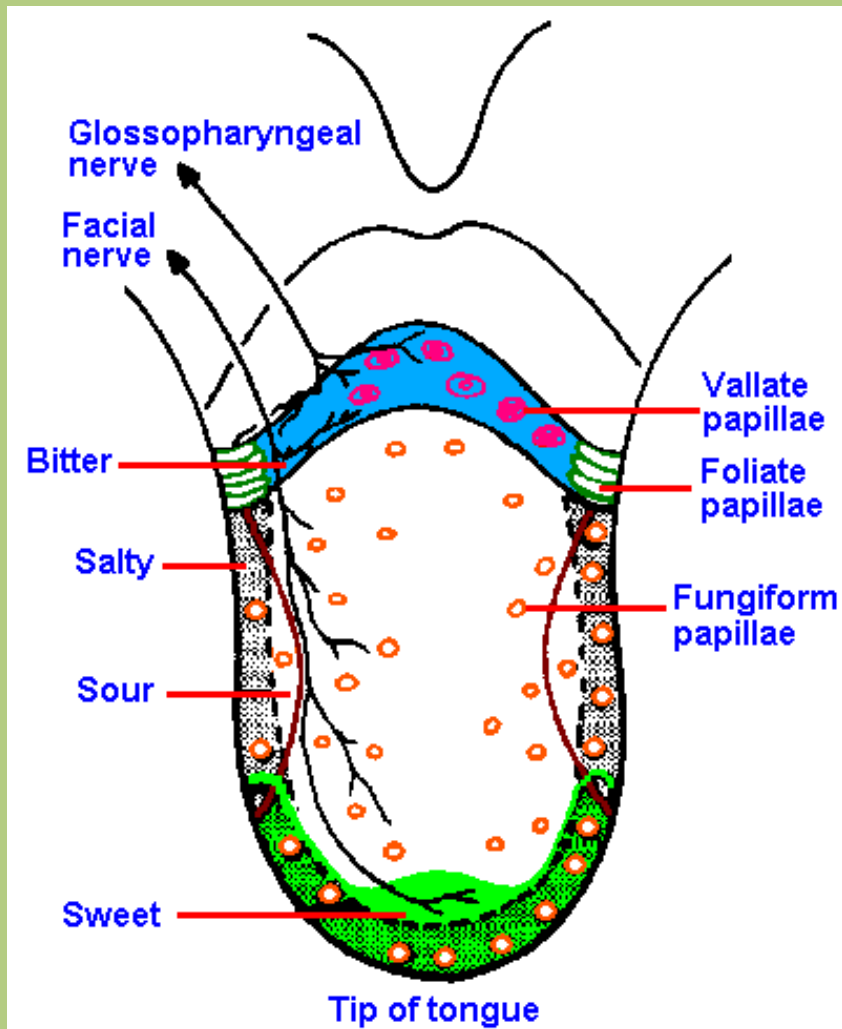
Genioglossus

Hyoglossus

Styloglossus

Palatoglossus – vagus nerve [X]

Lingua - szenzoros beidegzés

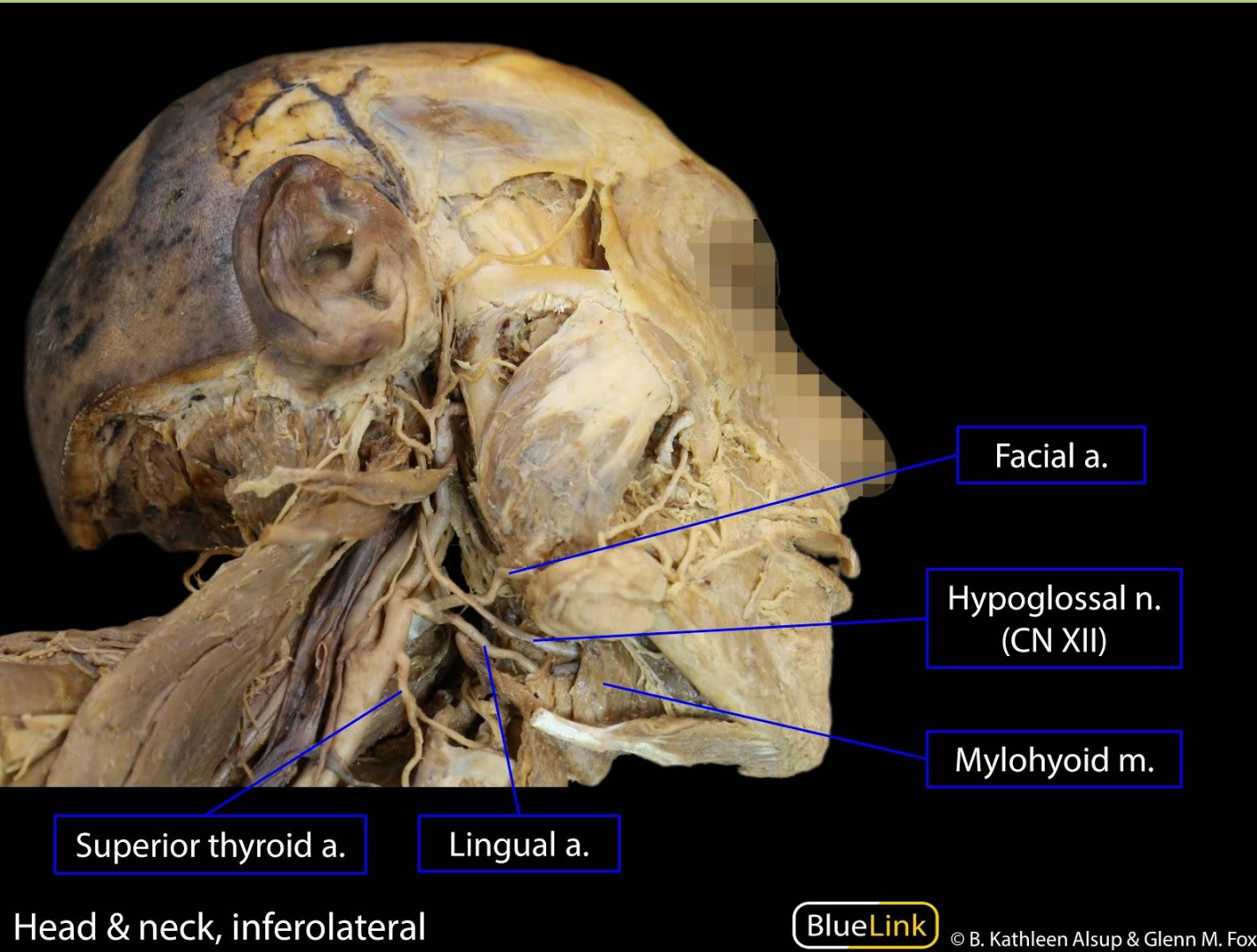
Általános érzés:

- Anterior 2/3: n. lingualis
- Posterior 1/3: n. glossopharyngeus

Ízérzés:

- Anterior 2/3: chorda tympani (n. facialis)
- Posterior 1/3: n. glossopharyngeus

Lingua - vérellátás

a. lingualis:

- *a. lingualis profunda*
- *a. sublingualis*

v. lingualis →

v. lingualis profunda,
v. retro-mandibularis,
v. jugularis interna

Pirogov-féle háromszög

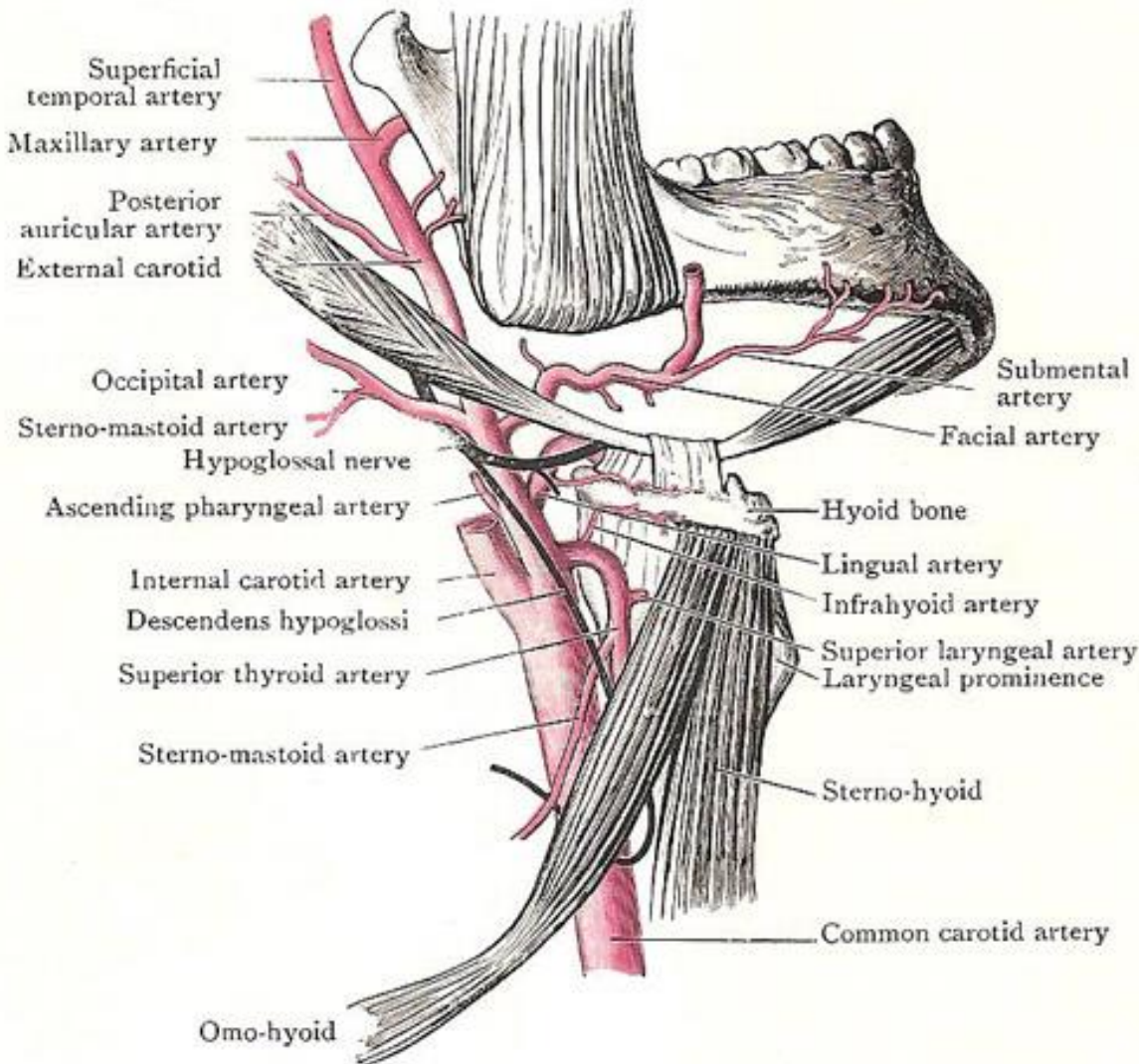
(tökéletes hely az *a. lingualis* lekötéséhez)

Határai:

- *m. mylohyoideus* hátsó széle
- *m. digastricus, venter post.*
- *n. hypoglossus*

Tartalma: *a. lingualis*

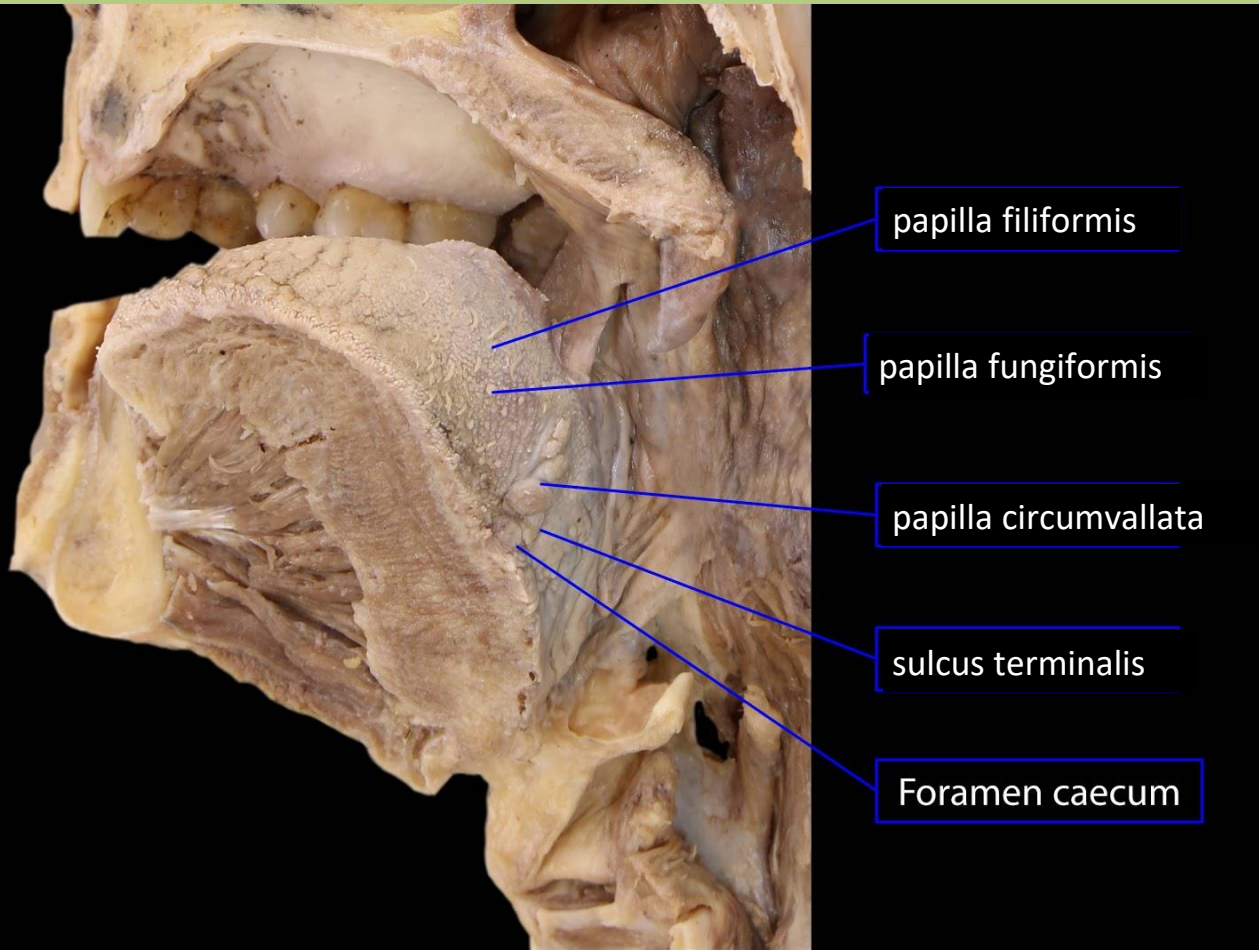
A nyelv szövettana

Epithelium:

- *többrétegű el nem szarusodó laphám*

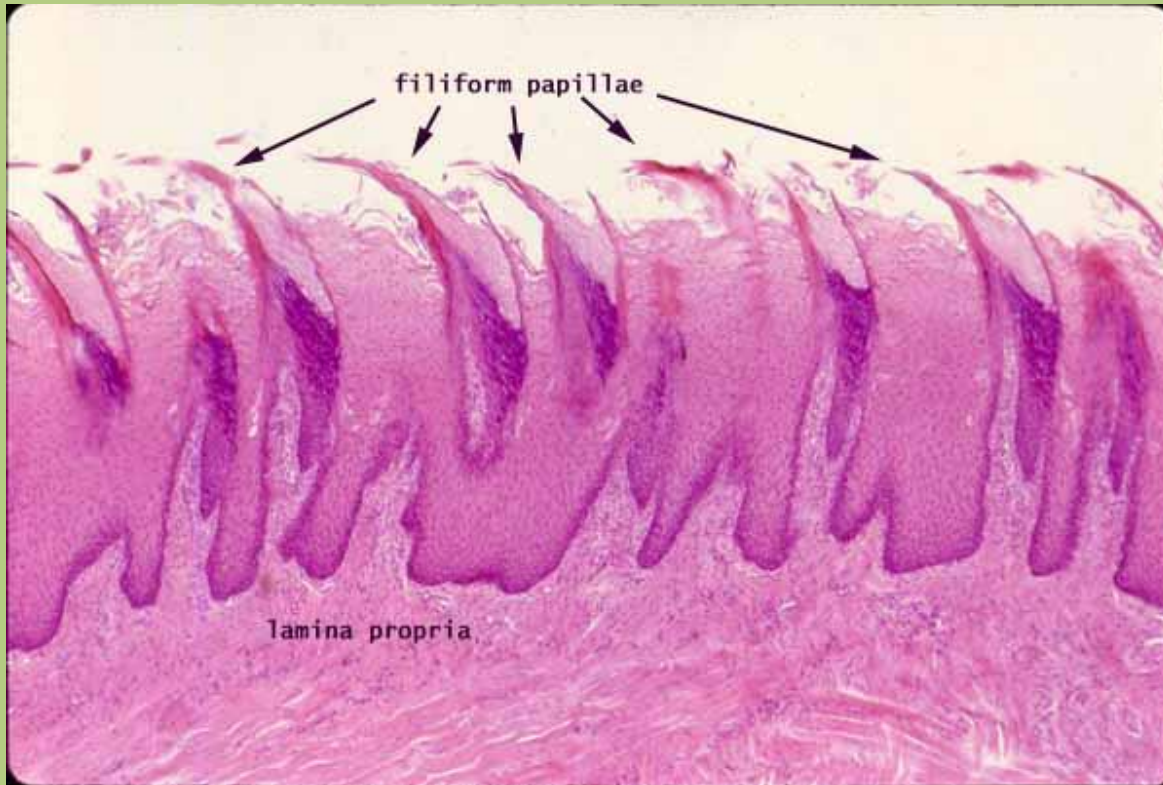
Papillae:

- *filiformes*
- *fungiformes*
- *foliatae*
- *circumvallatae*

External tongue, posteromedial

A nyelv szövettana

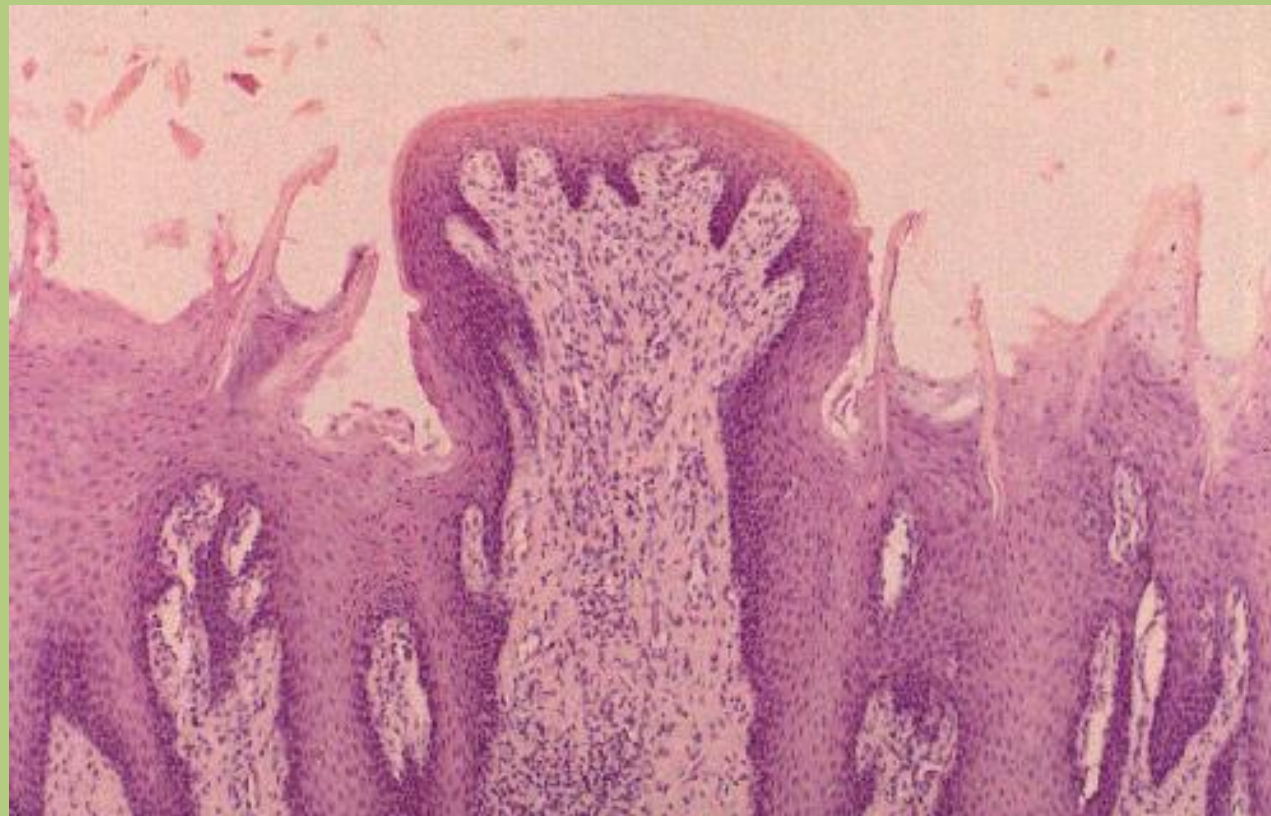
Papillae filiformes:

- kúp alak
- epithelium:
erősen
elszarusodó
többrétegű
laphám
- nincsenek
ízlelőbimbók
- mechanikai
szerep

A nyelv szövettana

Papillae fungiformes:

- *gomba alak*
- *az ízlelőbimbók a többrétegű laphámban helyezkednek el a dorzális felszínen*

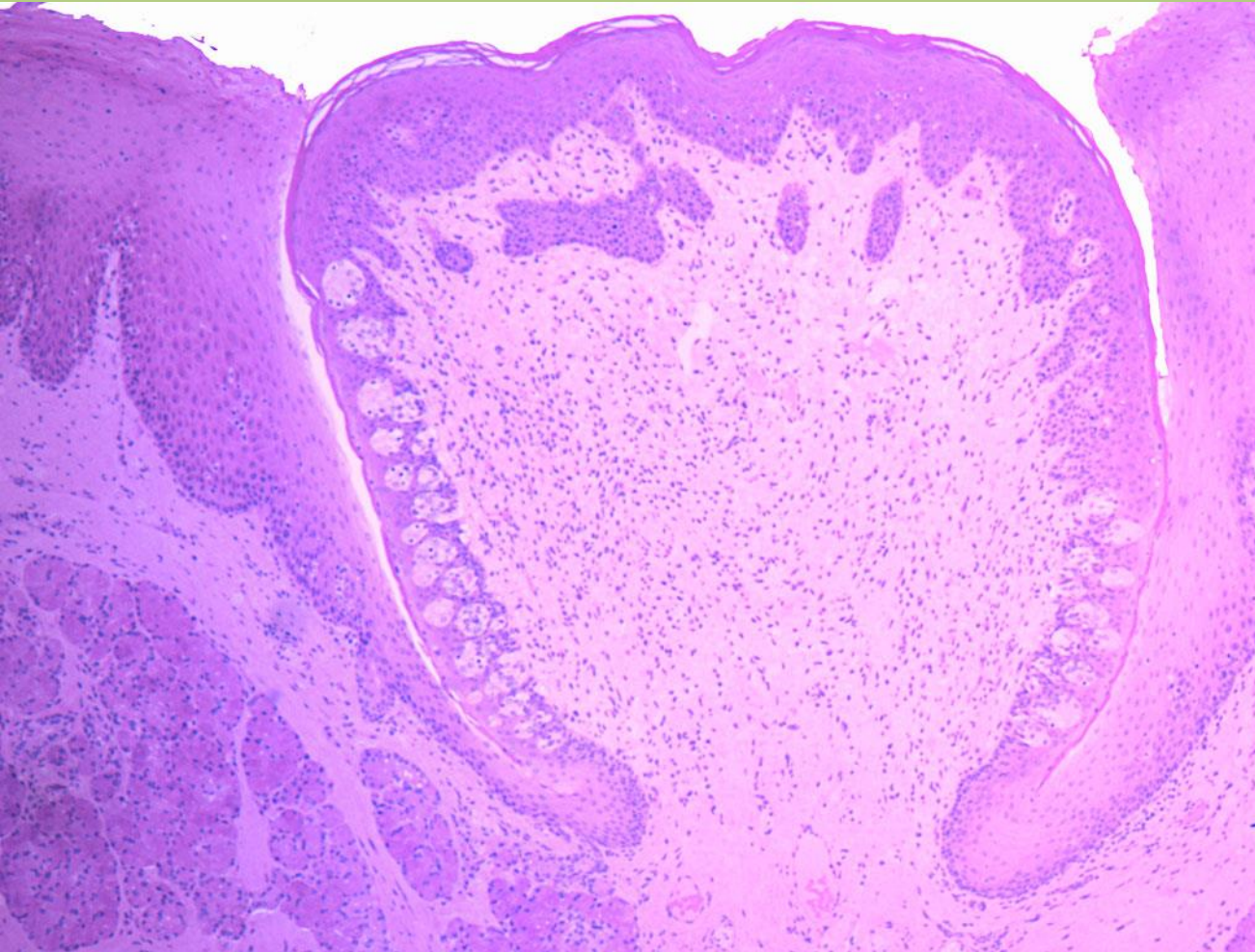
A nyelv szövettana

Papillae foliatae:

- *levél alakú, párhuzamosan rendezett nyálkahártya kiemelkedések*
- *ízlelőbimbók a laterális oldalán*
- *apró szerózus mirigyek nyílnak a közöttük lévő nyálkahártya behúzódnásokba*

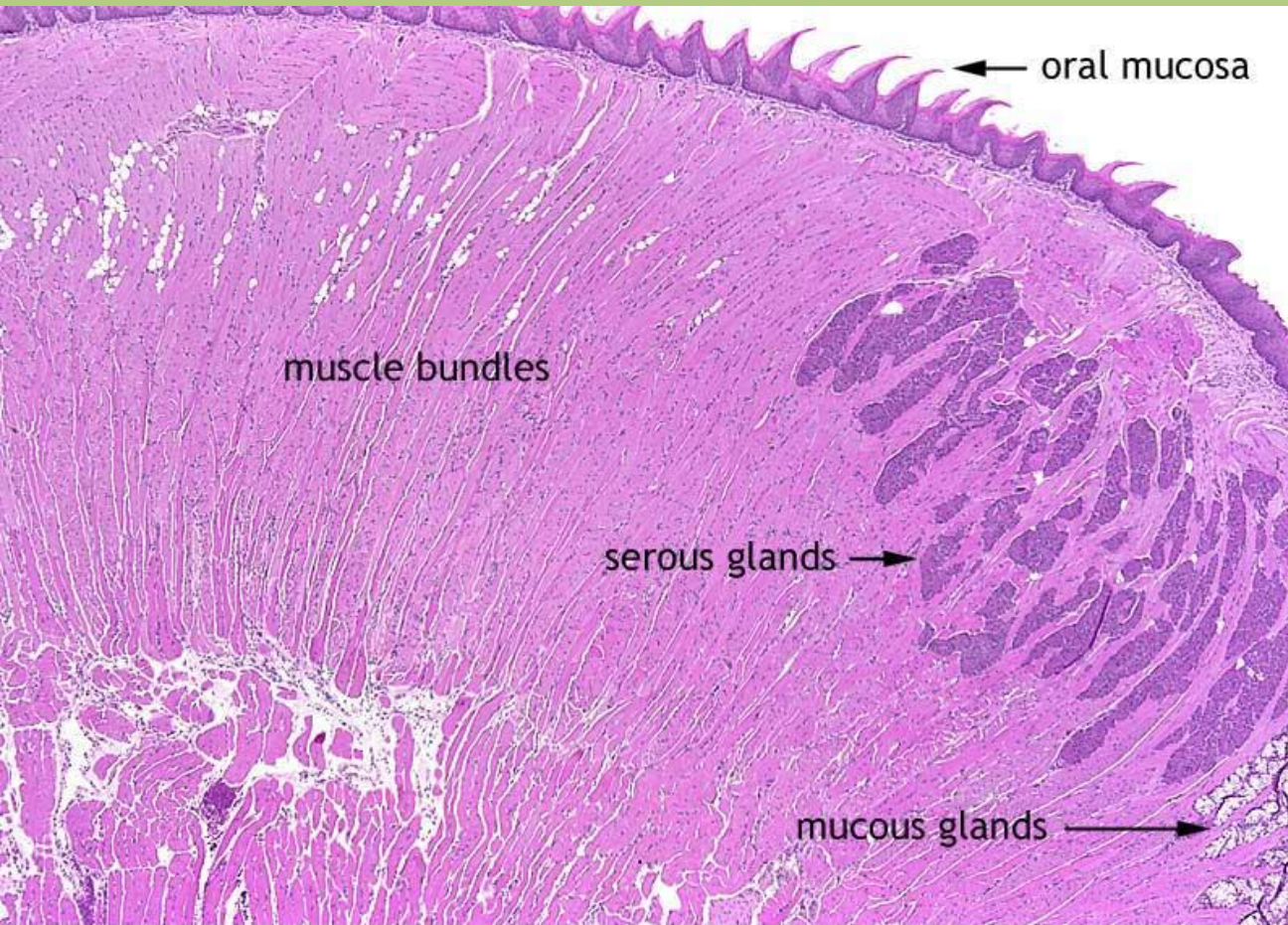
A nyelv szövettana

Papillae circumvallatae:

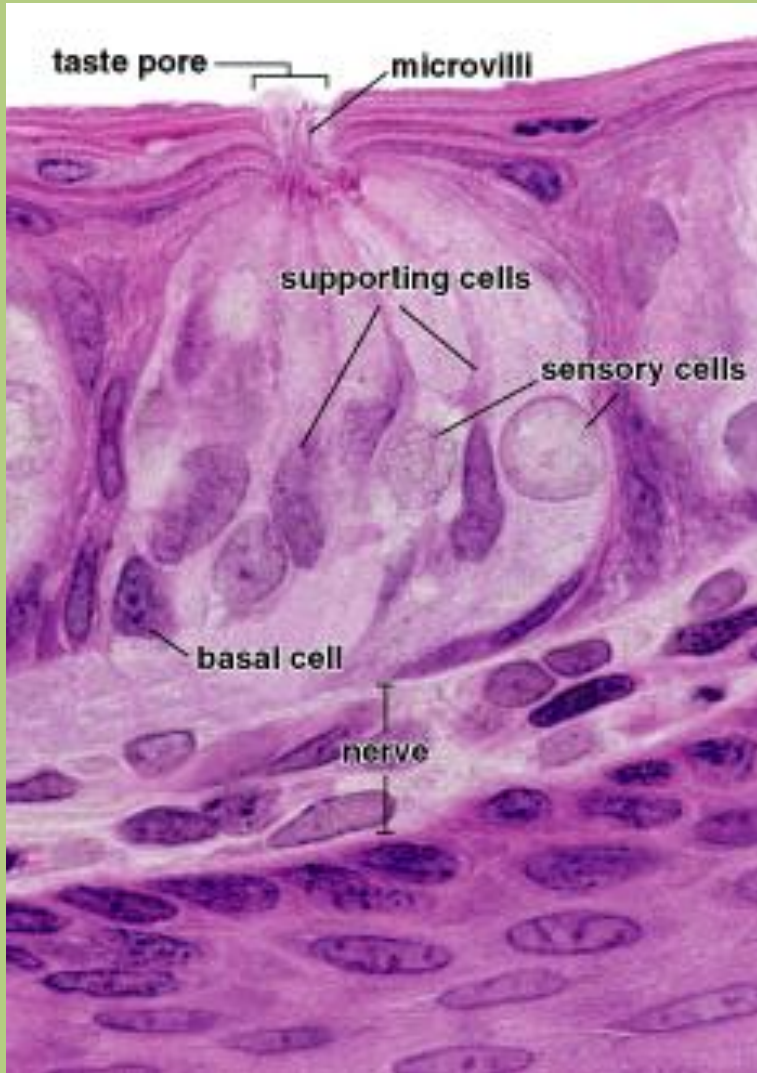
- 8 - 12 papilla helyezkedik el a sulcus terminalis előtt
- ízlelőbimbók a laterális oldalon
- mindegyik körül várórok-szerű behúzóadás figyelhető meg, többrétegű laphámmal borítva
- von Ebner mirigyek ürítik szerózus váladékukat a várórok-szerű behúzóadások aljára

A nyelv szövettana

- *mirigyek*
- *zsigeri haránytcsíkt izomrostok*
- *többrétegű el nem szarusódó laphám borítás*

Gemma gustatoria

Neuroepithel sejtek (szenzoros):

- a sejtek többség
- felszínükön microvillusok
- a bazális részükön szinapszis
- megújulás 10 naponta

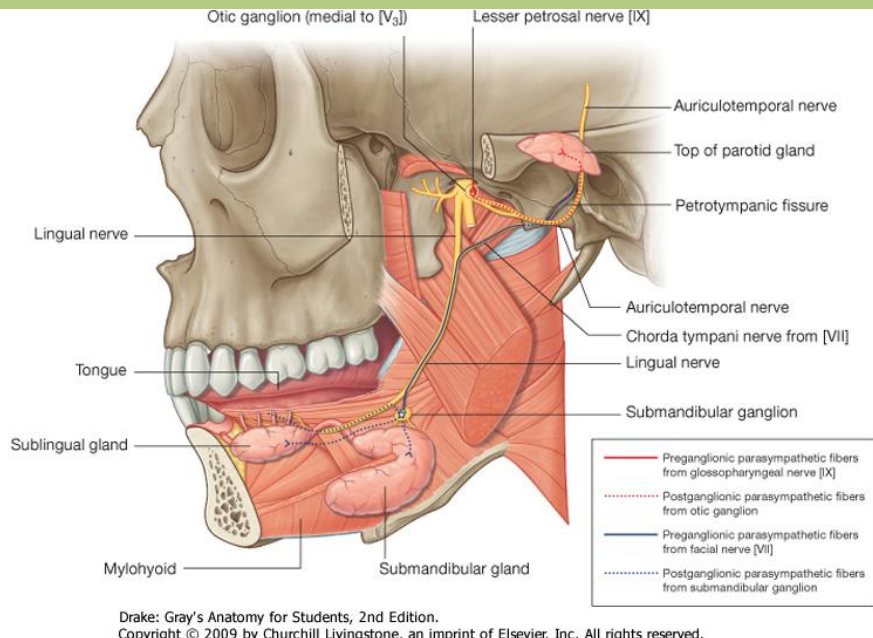
Támasztó sejtek:

- microvillusok és tight junction-ok
- megújulás 10 naponta

Basalis sejtek:

- apró sejtek a membrana basalison
- összejtek a fenti két sejtípus számára

Nyálmirigyek

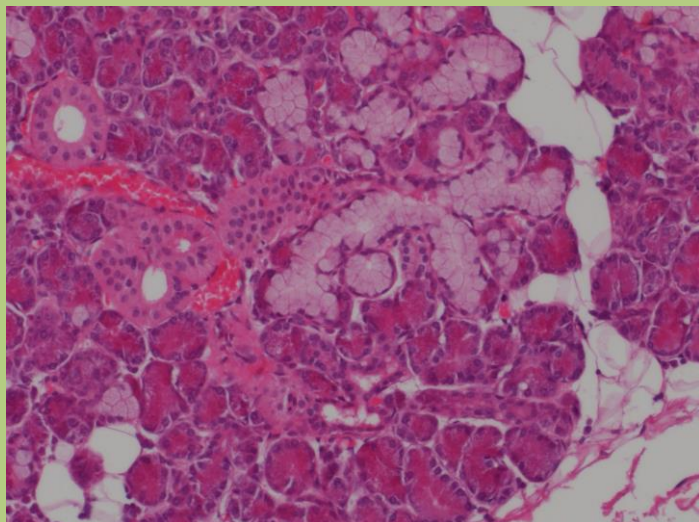

Nagy nyálmirigyek:

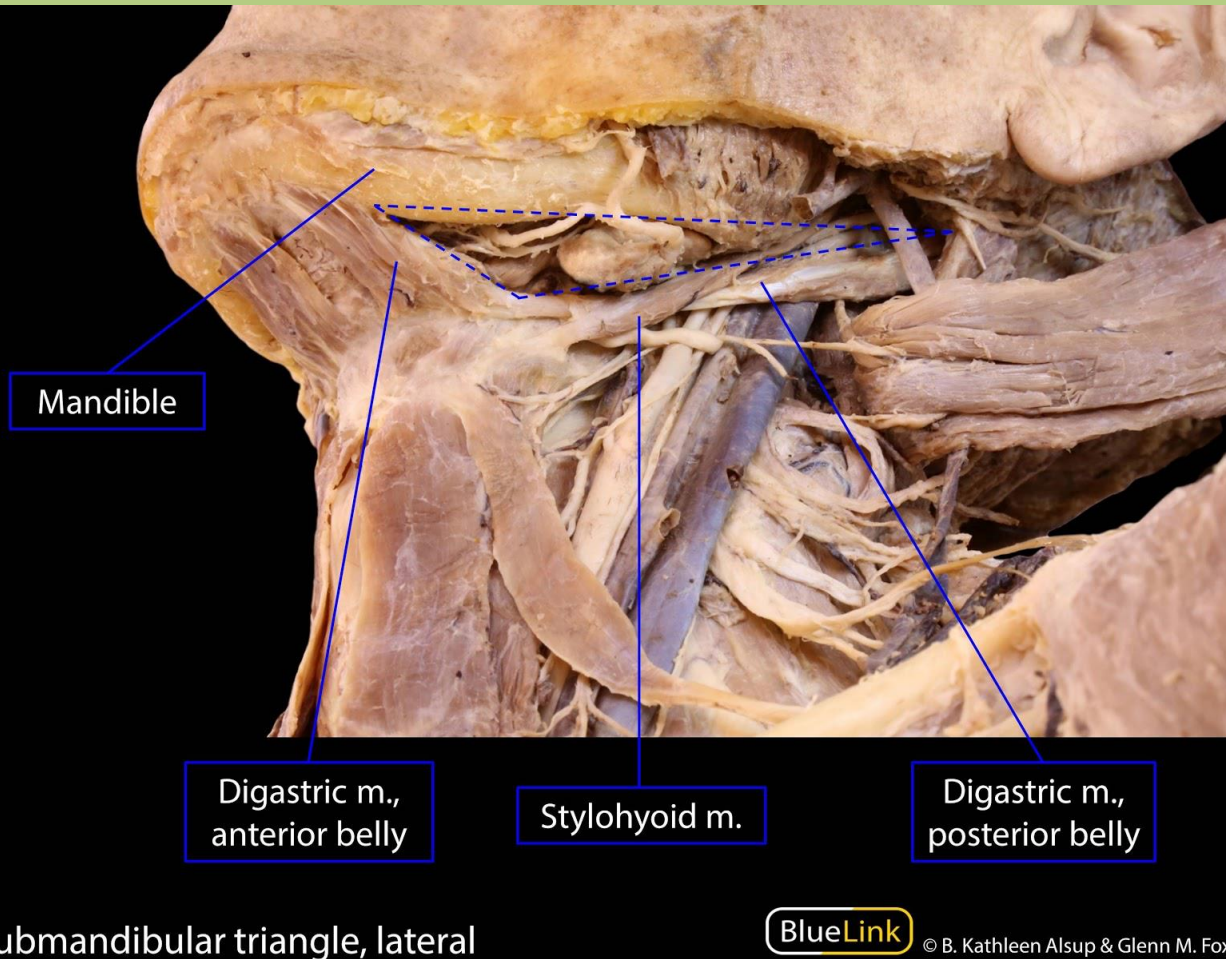
- Gl. parotis
- Gl. submandibularis
- Gl. sublingualis

Kis nyálmirigyek:

800-1000 apró mirigy a submucosában az egész szájürgben.

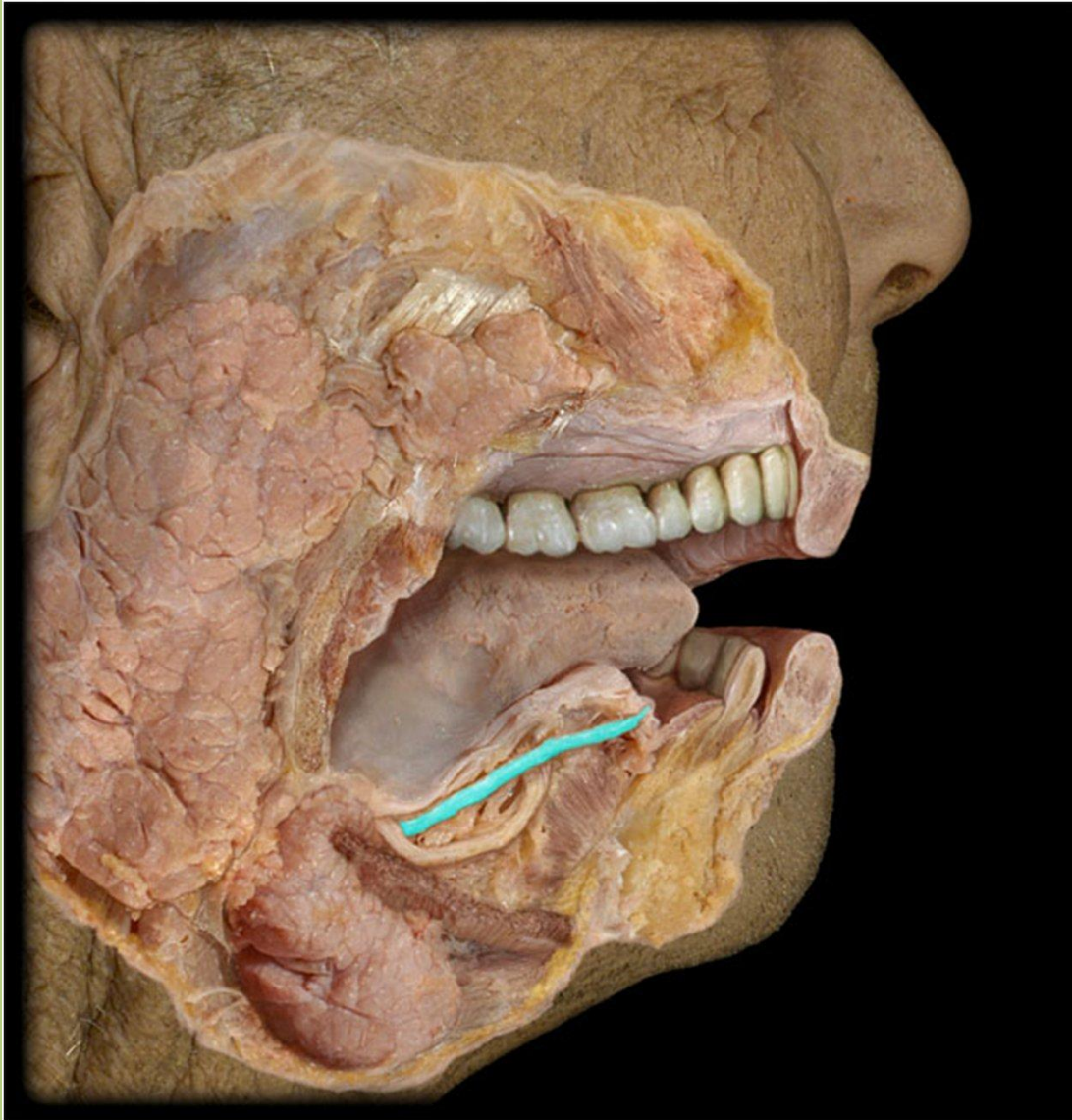

Gl. submandibularis

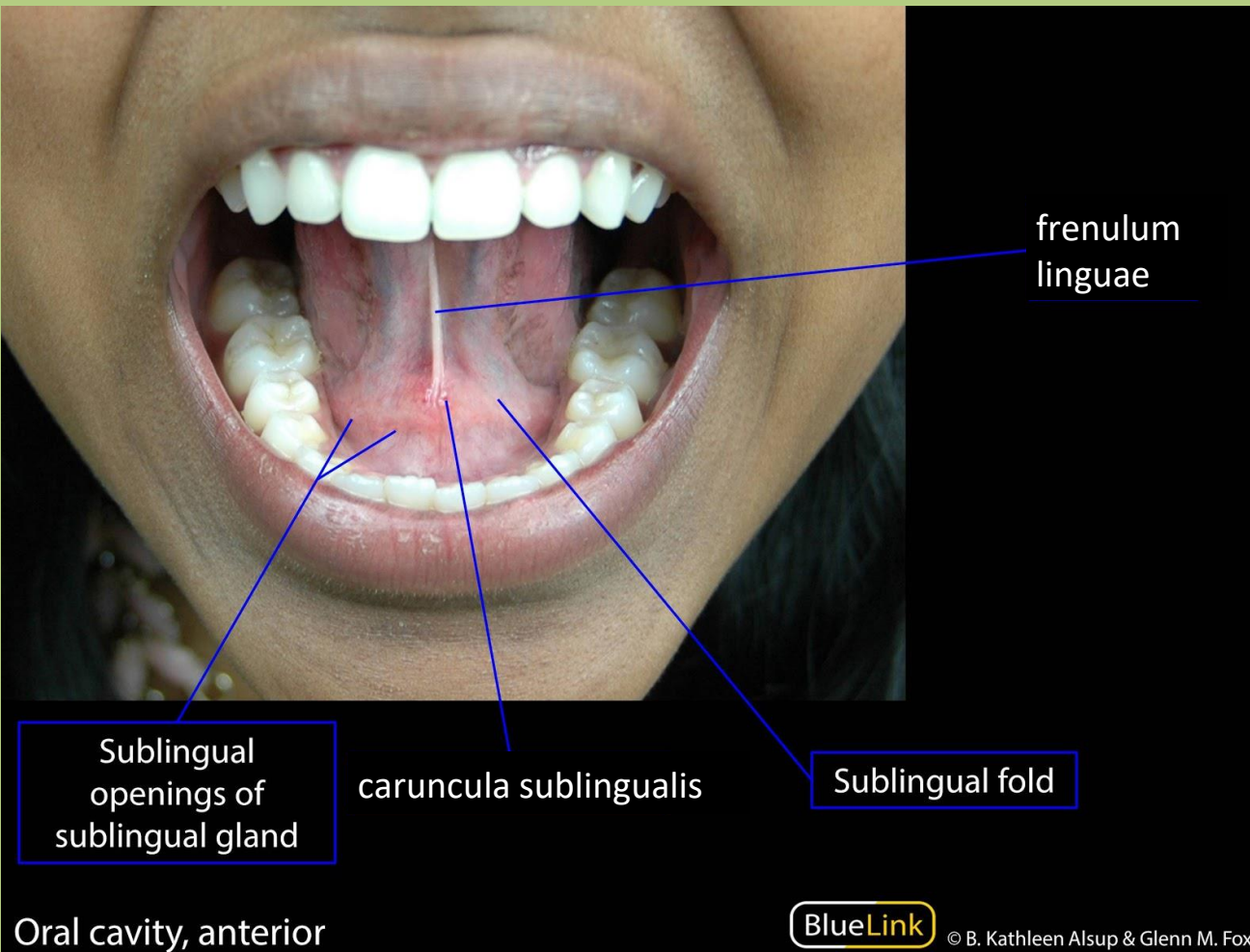
- ***trigonum submandibulare***
- ***a. facialis*** beágyazódott a belső/mediális felszínébe
- ***v. facialis*** a külső felszínével érintkezik
- ***n. lingualis*** a felső felszínénél található
- Vérellátása: a. lingualis.
- Beidegzése: ggl. submandibulare a n. lingualison keresztül.

Gl. submandibularis

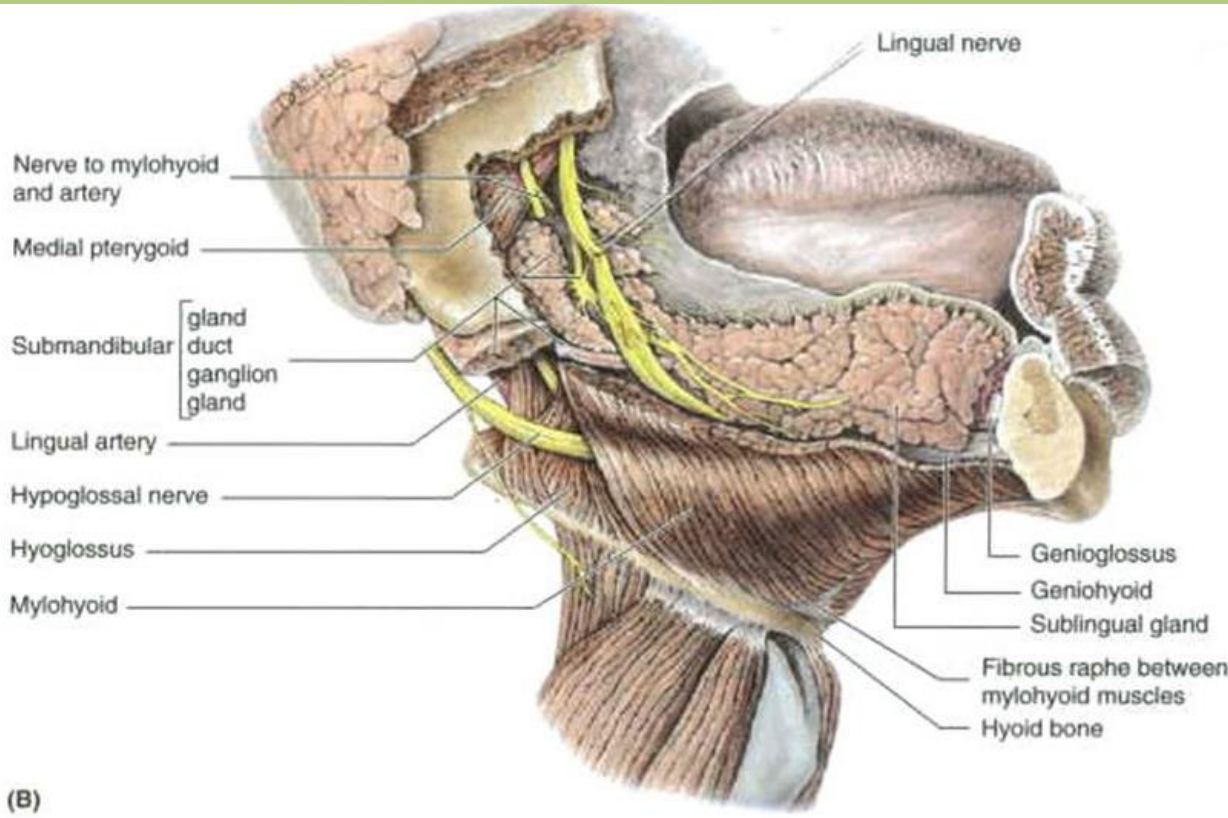
- *ductus submandibularis* a mirigy mediális felszínén ered és belép a *sulcus lateralis linguae*be

Gl. submandibularis

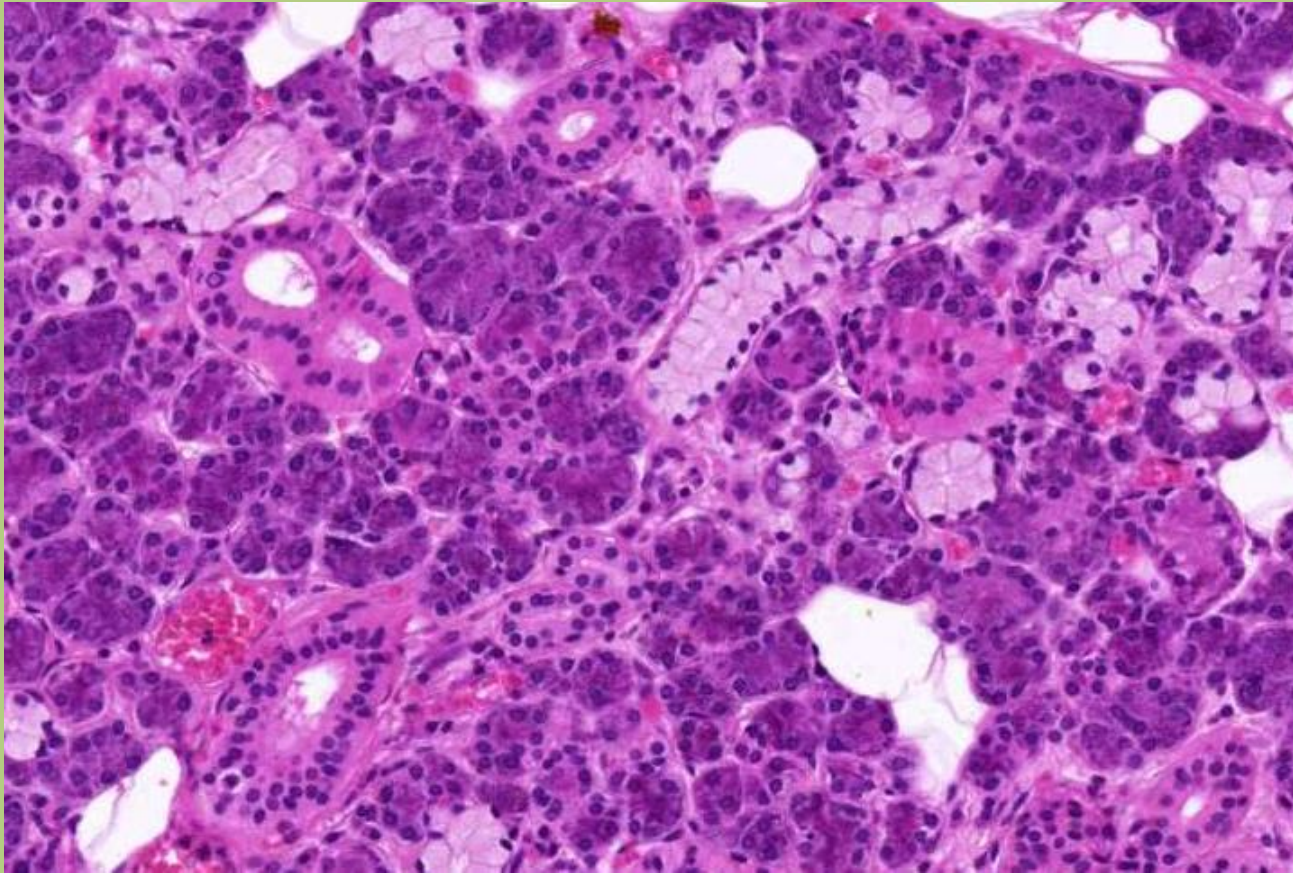
- a *ductus submandibularis* a *caruncula sublingualis* felszínén nyílik a frenulum linguae két oldalán

Sulcus lateralis linguae

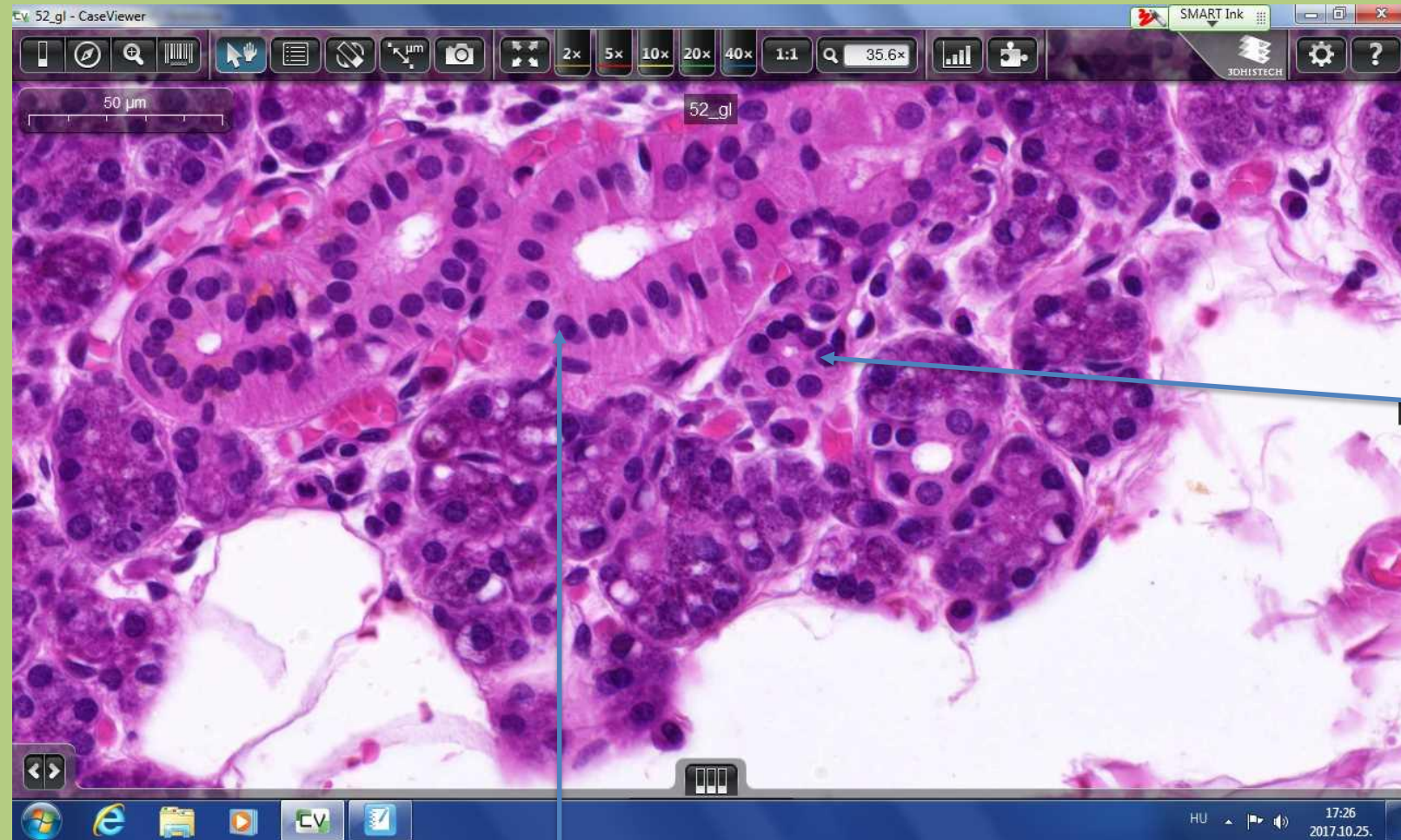
- V-alakú
- medialis fal: m. hyoglossus
- lateralis fal: m. mylohyoideus
- tartalma fentről lefelé: ***n. lingualis, ductus submandibularis, n. hypoglossus***

Gl. submandibularis - szövettan

- kevert mirigy
- leginkább szerózus acinusok
- Gianuzzi félholdak

Gl. submandibularis - szövettan

ductus
intercalaris

ductus salivalis

Gl. submandibularis - szövettan

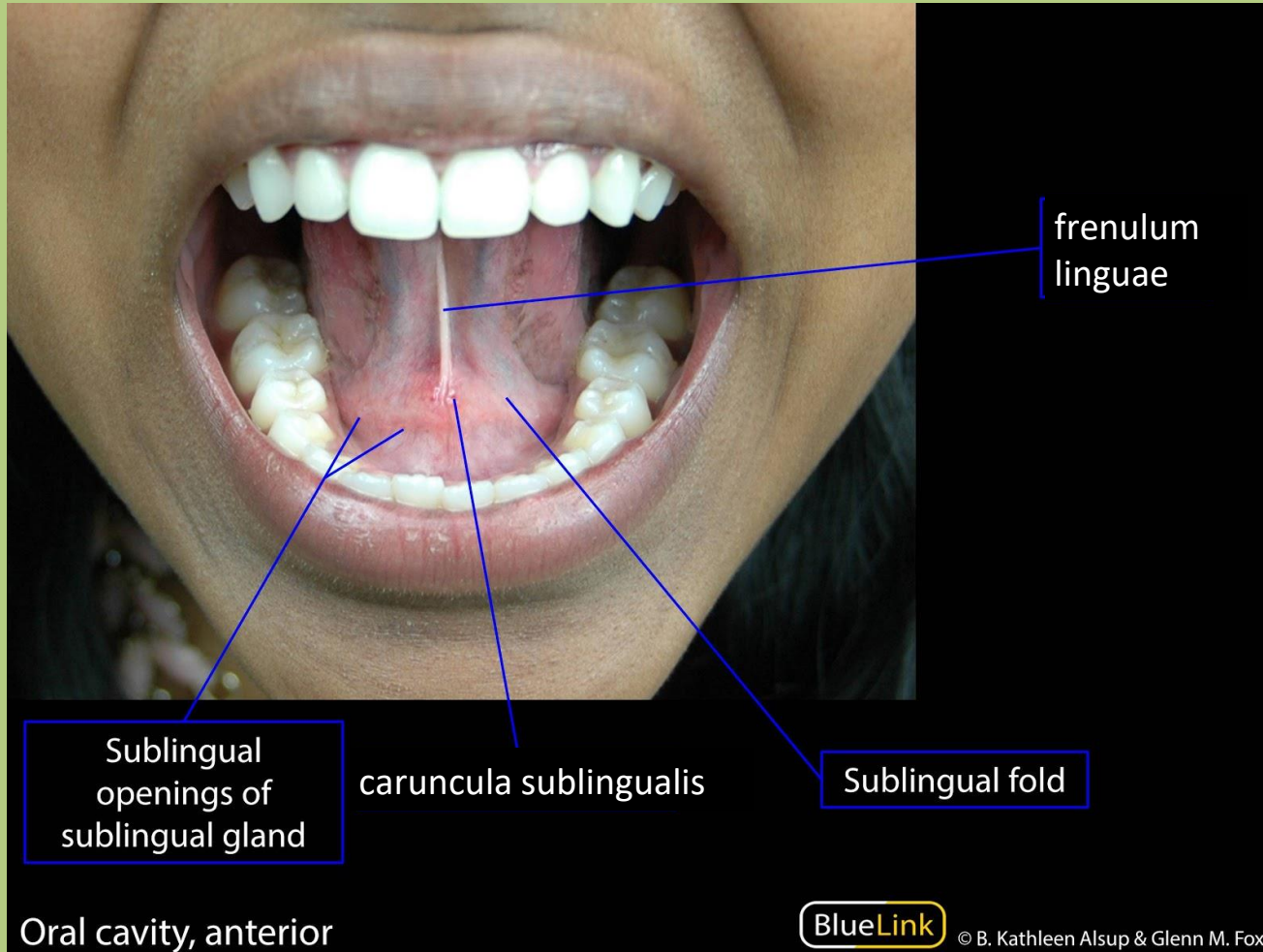
ductus
interlobularis

Gl. sublingualis

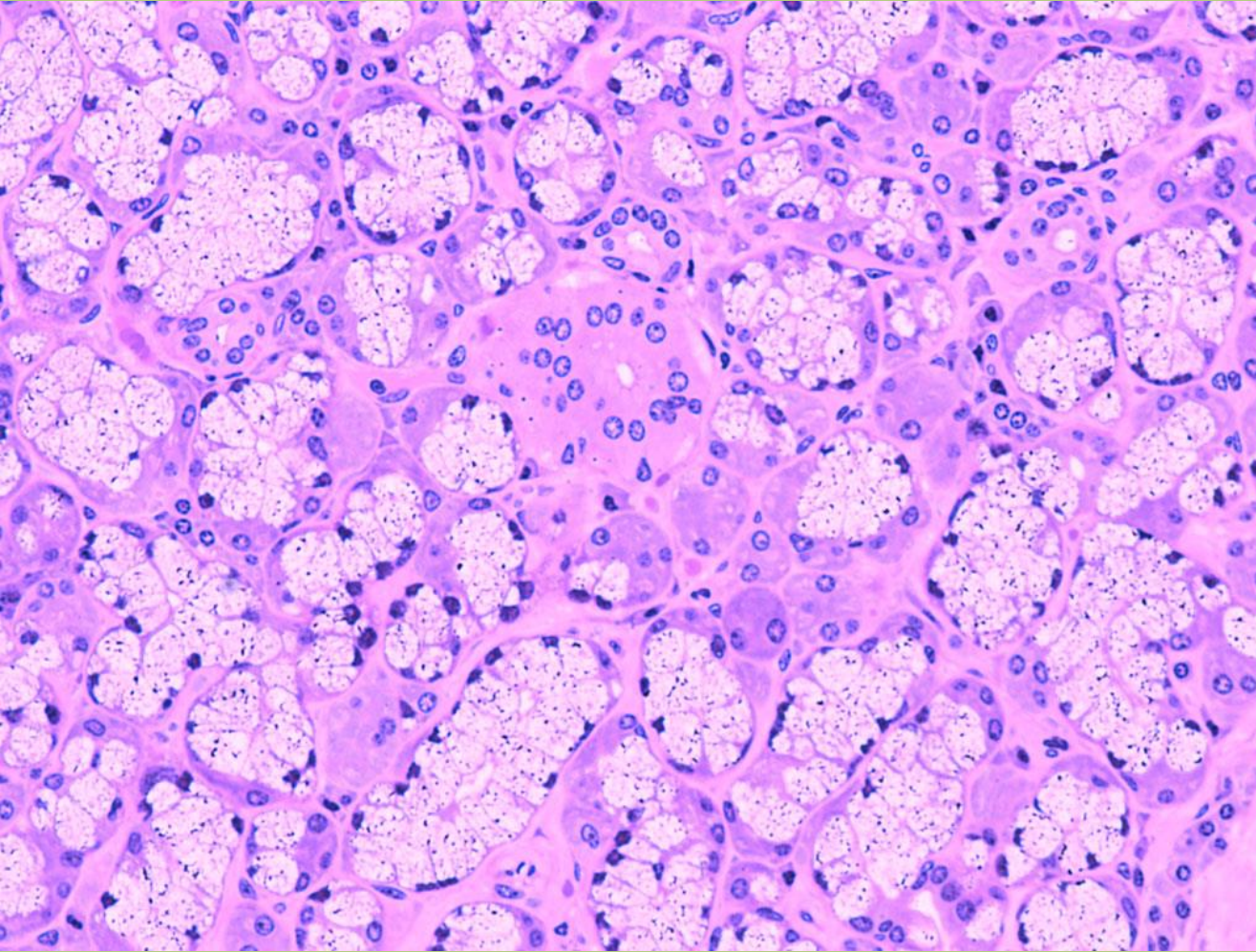

- a *m. mylohyoideus*on ül a *gl. submandibularis* előtt
- több apró ductus nyílik a ductus submandubularisba vagy közvetlenül a szájüreg alapjára
- vérellátás: a. sublingualis
- beidegzés: ggl. submandibulare a n. lingualison keresztül

Gl. sublingualis

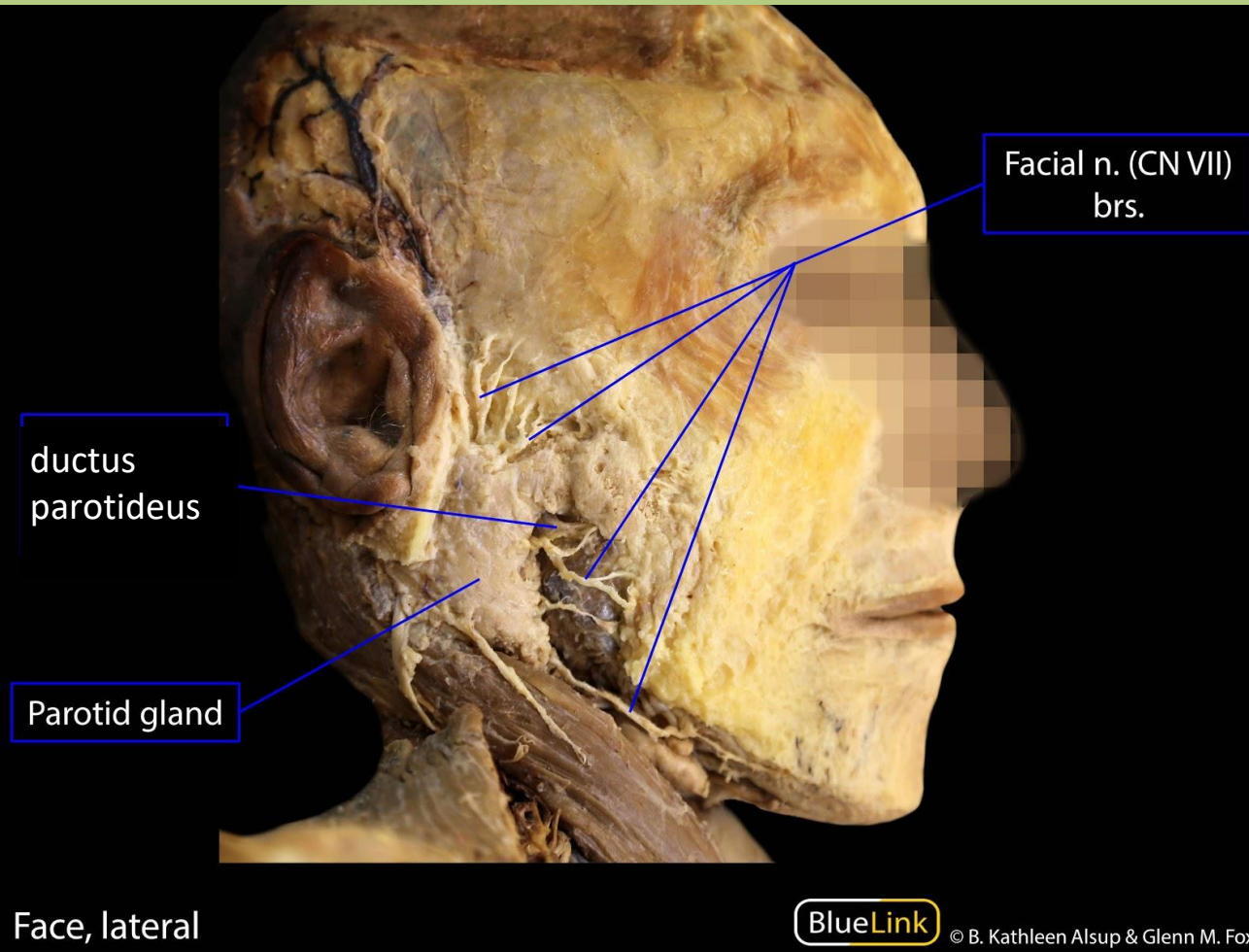

Gl. sublingualis - szövettan

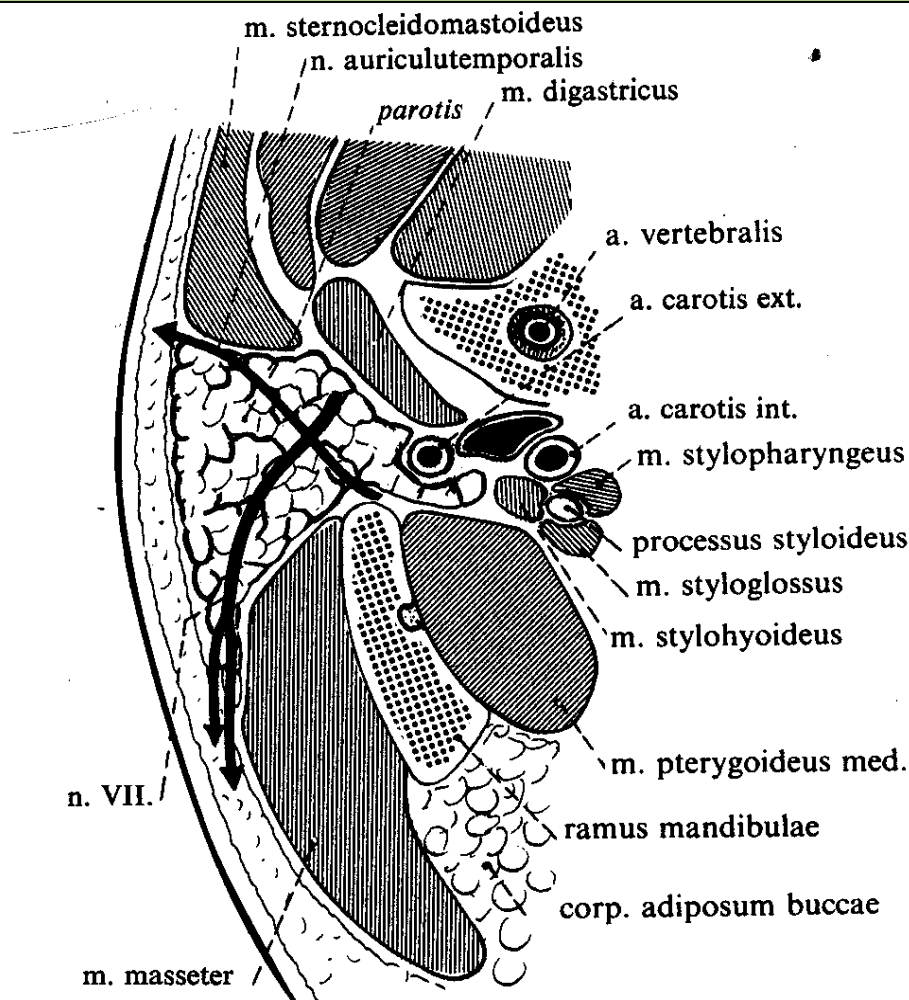
- kevert mirigy
- leginkább mucinózus acinusok
- Gianuzzi félholdak

Gl. parotis

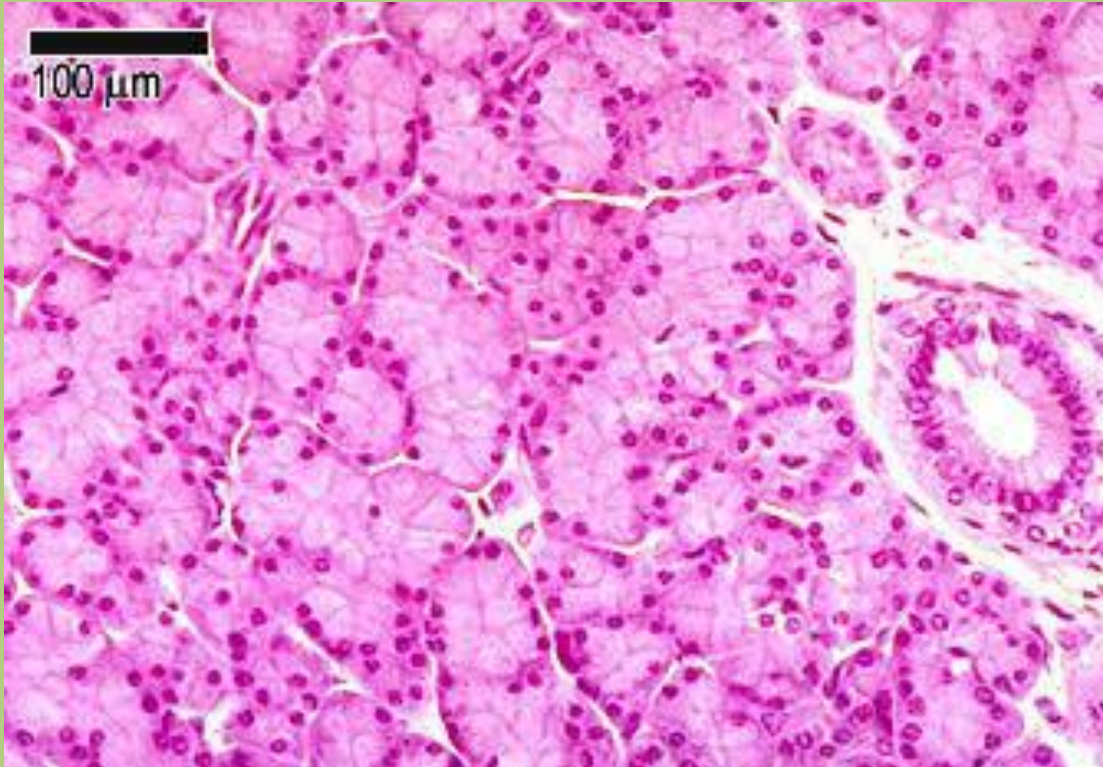
- *nidus parotideus*
- fascia parotide borítja
- a *ductus parotideus* az arcus zygomaticus alatt halad és a m. masseter elülső élénél mediálisan fordul, majd átfúrja a m. buccinatort és a *vestibulum orisban nyílik* a második moláris szintjében

Nidus parotideus

- **vérellátás: a. carotis externa és v. jugularis externa**
- **a n. facialis és n. auriculotemporalis fúrja át**
- **a n. auriculotemporalis biztosítja a szekretomotoros (paraszimpatikus) beidegzését**

Gl. parotis

- teljesen szerózus mirigy

Köszönöm a figyelmet!

References: Drake: Gray's Anatomy for Students, 2nd ed.
Standring: Gray's Anatomy, 39th ed.
Radiopaedia.org
Thieme Atlas of Anatomy, Head and Neuroanatomy, 2nd ed.
studyblue.com
BlueLink.com